

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP547/1995
din 21.07.1995

învățămîntului

Publicat : 09.11.1995 în MONITORUL OFICIAL Nr. 62-63 art. 692 Data intrării în vigoare

Abrogată prin CP152 din 17.07.14, MO319-324/24.10.14 art.634

Parlamentul adoptă prezenta lege.

În legea de față, prin noțiunea de învățămînt se înțelege un proces organizat de instruire și educare, prin care persoana atinge un anumit nivel de pregătire fizică, intelectuală și spirituală, stabilit de stat, și obține certificatul respectiv de studii. Sistemul de învățămînt cuprinde rețeaua instituțiilor de învățămînt de diverse tipuri și forme de proprietate, programele de studii, tehnologiile și standardele educaționale de stat de diferite niveluri și orientări, precum și organele de conducere a învățămîntului, instituțiile și întreprinderile subordonate acestora.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectivul Legii învățămîntului

Prezenta lege determină politica de stat în sfera învățămîntului și reglementează organizarea și funcționarea sistemului de învățămînt.

Articolul 2. Legislația învățămîntului

Baza de drept a învățămîntului cuprinde:

- a) Constituția Republicii Moldova;
- b) Concepția dezvoltării învățămîntului în Republica Moldova;
- c) prezenta lege și alte acte legislative adoptate în conformitate cu ea.

Articolul 3. Învățămîntul - prioritate națională

Învățămîntul în Republica Moldova constituie o prioritate națională.

Articolul 4. Principiile învățămîntului

(1) Învățământul constituie, sub aspect conceptual, un sistem unitar, realizat într-o diversitate de structuri, forme, conținuturi, tehnologii educaționale.

(2) Politica educațională a statului se întemeiază pe principiile umanitarizării, accesibilității, adaptivității, creativității și diversității. Învățământul este democratic și umanist, deschis și flexibil, formativ - dezvoltativ și se bazează pe valorile culturii naționale și universale.

(3) Învățământul de stat este laic, refractar la discriminare ideologico-partinică, politică, rasială, națională.

(4) Educația moral-spirituală în învățământul de stat primar este un obiect de studiu obligatoriu, iar în învățământul secundar, mediu de specialitate și superior este un obiect de studiu facultativ. Acest obiect este predat de persoane cu pregătire profesională corespunzătoare. Elaborarea concepției, programelor de învățământ și pregătirea cadrelor didactice pentru predarea obiectului "Educația moral-spirituală" constituie prerogativa Ministerului Educației.

(5) Învățământul de stat este gratuit.

Articolul 5 Obiectivele învățământului

(1) Obiectivul educațional major al școlii constă în dezvoltarea liberă, armonioasă a omului și formarea personalității creative, care se poate adapta la condițiile în schimbare ale vieții.

(2) Învățământul urmărește:

a) dezvoltarea personalității copilului, a capacităților și a aptitudinilor lui spirituale și fizice la nivelul potențialului său maxim;

b) cultivarea respectului pentru drepturile și libertățile omului, indiferent de apartenența lui etnică, de proveniența socială și atitudinea față de religie - principii consemnate în Carta Națiunilor Unite;

c) pregătirea copilului pentru a-și asuma responsabilitățile vieții într-o societate liberă, în spiritul înțelegerii, păcii, toleranței, egalității între sexe și prieteniei între toate popoarele și grupurile etnice, naționale și religioase;

d) cultivarea simțului necesității de a munci pentru binele propriu și cel al societății, a stimei față de cei care produc bunuri materiale și spirituale;

e) educarea stimei față de părinți, față de identitatea, limba și valorile culturale ale poporului, precum și față de valorile naționale ale țării în care trăiește, ale țării din care poate fi originar și ale civilizațiilor diferite de a sa;

f) cultivarea simțului responsabilității față de mediul înconjurător, formarea conștiinței ecologice;

g) asigurarea unei pregătiri fizice multilaterale, cu caracter profesional aplicativ

pentru tineretul studios, formarea simțului necesității de practicare a culturii fizice și sportului pe parcursul întregii vieți.

(3) Elevii și studenții vor fi educați în spiritul îndatoririlor civice fundamentale, consfințite de Constituția Republicii Moldova, dintre acestea primînd devotamentul față de țară, grija pentru consolidarea statalității moldovenești, îndeplinirea conștiincioasă a obligațiilor ce le revin.

Articolul 6. Dreptul la învățătură

(1) Dreptul la învățătură este garantat, indiferent de naționalitate, sex, rasă, vîrstă, de originea și starea socială, de apartenența politică sau religioasă, de antecedentele penale.

(2) Statul asigură șanse egale de acces în instituțiile de stat de învățămînt liceal, profesional, mediu de specialitate și superior, în funcție de aptitudini și capacități.

Articolul 7. Standardele educaționale de stat

(1) Sistemul de învățămînt are la bază standarde educaționale de stat, ce asigură posibilitatea de nostrificare a actelor naționale de studii. Standardele stabilesc cerințele minime obligatorii față de diversele niveluri și trepte de învățămînt. Modul de elaborare, aprobare și introducerea standardelor educaționale este stabilit de Ministerul Educației.

(2) Standardele educaționale constituie baza aprecierii obiective a nivelului de pregătire generală și profesională a absolvenților, indiferent de tipul și forma de învățămînt.

(3) Realizarea standardelor educaționale se asigură și prin organizarea serviciilor de asistență psihologică de orientare școlară și profesională a elevilor la toate nivelurile și treptele de învățămînt. Funcțiile serviciului de asistență psihologică se determină prin statut, aprobat de Ministerul Educației.

Articolul 8. Limba de predare

(1) Statul asigură, conform Constituției și articolelor 18, 19 și 20 din Legea cu privire la funcționarea limbilor pe teritoriul Republicii Moldova, dreptul de a alege limba de educare și instruire la toate nivelurile și treptele de învățămînt.

(2) Dreptul cetățenilor la educație și instruire în limba maternă se asigură prin crearea numărului necesar de instituții de învățămînt, clase, grupe, precum și a condițiilor de funcționare a acestora.

(3) Studiul limbii de stat a Republicii Moldova este obligatoriu în toate instituțiile de învățămînt. Cerințele față de predarea și însușirea ei sînt reglementate de standardul educațional de stat. Responsabilitatea pentru asigurarea procesului de însușire a limbii de stat în toate instituțiile de învățămînt o poartă Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale.

Articolul 9. Învățămîntul general obligatoriu

Durata învățămîntului general obligatoriu este de 9 ani. Frecventarea obligatorie a școlii încetează la sfîrșitul anului de învățămînt în care elevul atinge vîrsta de 16 ani.

Articolul 10. Actele de studii

(1) Instituțiile de învățămînt de stat și privat, acreditate în modul stabilit de lege, eliberează persoanelor care au promovat examenele de absolvire acte de studii, în care se menționează nivelul și treapta de învățămînt absolvit, domeniul și gradul de calificare profesională.

(2) Persoanele care nu au promovat examenele de absolvire primesc un certificat sau o adeverință și, la cerere, copia de pe foaia matricolă.

(3) Actele de studii recunoscute de Ministerul Educației conferă titularului dreptul de a continua studiile în următorul nivel de învățămînt ori de a se încadra în funcția corespunzătoare calificării sale.

(4) Tipurile și formularele actelor de studii se aprobă de Ministerul Educației. Actele de studii se întocmesc în limba de stat și în cea de studii, iar în instituțiile de învățămînt mediu de specialitate și superior - în limba de stat, în limba de studii, în franceză sau engleză.

(5) Actele de confirmare a studiilor gimnaziale și liceale în instituțiile de învățămînt de stat se eliberează gratuit. Eliberarea duplicatelor acestor acte se efectuează contra plată, al cărei quantum se stabilește de Guvern.

Articolul 11. Plasarea în cîmpul muncii

Plasarea în cîmpul muncii a absolvenților de la instituțiile de învățămînt se efectuează în conformitate cu legislația muncii.

Capitolul II

SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Articolul 12. Structura sistemului de învățămînt

Sistemul de învățămînt, ținîndu-se cont de necesitatea continuității educației și de particularitățile psihofiziologice de vîrstă, este organizat pe niveluri și trepte și are următoarea structură:

I. Învățămîntul preșcolar

II. Învățămînt primar

III. Învățămîntul secundar

IV. Învățămîntul mediu de specialitate (colegiu):

1. Învățămîntul secundar general:

- a) învățământul gimnazial;
- b) învățământul liceal;
- 2. Învățământul secundar profesional

V. Învățământul superior:

- 1. De scurtă durată (colegii)
- 2. Universitar

VI. Învățământul postuniversitar

Sistemul de învățământ include și alte forme de învățământ:

- învățământul special;
- învățământul complementar;
- învățământul pentru adulți.

Articolul 13. Organizarea învățământului

(1) Învățământul în Republica Moldova poate fi de stat și privat.

(2) Instituțiile de învățământ sînt persoane juridice.

(3) Învățământul se poate organiza ca învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă, învățământ la distanță, studiu individual și studiu bazat pe sistemul dual de instruire.

(4) Numărul de copii/elevi/studenti în clase/grupe se stabilește de Ministerul Educației:

a) în învățământul preșcolar:

grupa de copii în vîrstă de pînă la 3 ani se constituie din 10-15 copii;

grupa de copii în vîrstă de 3-6 (7) ani se constituie din 15-20 de copii;

b) în învățământul primar și gimnazial , clasa se constituie din 20-25 de elevi;

c) în învățământul liceal, clasa se constituie din 25-30 de elevi, iar în localitățile rurale – din 20-25 elevi;

d) în învățământul extrașcolar, grupa se constituie din 15-20 de elevi;

e) în învățământul secundar-profesional, grupa se constituie din 20-25 de elevi;

(5) Sistemul de învățământ are un caracter deschis, asigurîndu-se posibilitatea trecerii de la un tip la altul, în condițiile stabilite de regulamentul respectiv, adoptat de Ministerul Educației.

Articolul 14. Scara de notare

(1) În instituțiile de învățământ aprecierea cunoștințelor se face prin note de la 10 la 1 și prin calificativele " admis " , "respins". Cunoștințele apreciate cu notele 4, 3, 2, 1 și calificativul "respins" sînt nesatisfăcătoare.

(2) Comportarea elevilor din învățământul preuniversitar se apreciază prin calificativele "exemplară", " bună", " satisfăcătoare", " nesatisfăcătoare" .

Articolul 15. Diagnosticarea copiilor

(1) Diagnosticarea particularităților psihofiziologice a aptitudinilor și capacităților elevilor, ca bază pentru realizarea diferențierii procesului instructiv-educativ, este obligatorie.

(2) Testarea copiilor în vederea admiterii în clasa I a școlilor de stat este interzisă, cu excepția admiterii în școlile cu profil artistic sau sportiv.

Articolul 16. Durata anului de studii

(1) Anul școlar în învățământul preuniversitar începe la 1 septembrie și are durata de 35 săptămîni, repartizate pe trimestre relativ egale, separate prin vacanțe.

(2) Anul de studii în învățământul superior și mediu de specialitate începe la 1 septembrie și are o durată de pînă la 42 de săptămîni, repartizate în două semestre relativ egale, care includ două sesiuni de examene, stagiile de practică și la care se adaugă două vacanțe.

(3) Perioada și durata vacanțelor, precum și durata orelor de clasă (lecțiilor) în învățământul preuniversitar, mediu de specialitate și a orelor academice în cel superior, se stabilește de Ministerul Educației.

Articolul 17. Învățământul preșcolar

(1) Învățământul preșcolar constituie prima treaptă a sistemului de educație și instruire. El reprezintă un sistem de instituții antepreșcolare și preșcolare de diverse tipuri, de stat și particulare, cu diferite programe de funcționare, ce corespund standardelor educaționale.

(2) Învățământul preșcolar are drept scop principal pregătirea multilaterală a copilului pentru viață, în vederea integrării în activitatea școlară, dezvoltarea capacităților creative prin valorificarea potențialului psihofiziologic și intelectual al acestuia.

(3) Educația copiilor pînă la vîrsta de 3 ani se realizează, de regulă, în familie care, în acest caz, beneficiază de sprijinul statului, conform legislației în vigoare.

(4) Statul garantează susținerea materială și financiară a educației copiilor în creșele și grădinițele de stat.

(5) Învățământul preșcolar de la vîrsta de 3 ani la 6 (7) ani este organizat în instituții

preșcolare de diverse tipuri și forme de proprietate sau în școala primară- grădiniță, în centrul comunitar de dezvoltare timpurie, cu diferite programe de activitate, în funcție de gradul de dezvoltare a copilului și de opțiunile părinților.

(6) Pregătirea copiilor preșcolari către școală este obligatorie de la vârsta de 5 ani și se realizează în grupe pregătitoare, în grădiniță sau școală ori, la solicitarea părinților, în familie. Statul asigură condițiile materiale și financiare necesare bunei desfășurări a procesului instructiv - educativ în grupele pregătitoare. În funcție de condițiile locale, acestea pot fi organizate și în cadrul școlii primare.

(7) Autoritățile administrației publice locale sînt obligate să păstreze sistemul de instituții preșcolare existente și, în caz de necesitate, să deschidă altele noi, asigurîndu-le material și financiar, conform necesităților sociale ale populației.

(8) Statul garantează îngrijirea și educarea copiilor de vîrstă antepreșcolară și preșcolară cu handicap fizic și mental, precum și a copiilor orfani.

Articolul 18. Învățămîntul primar

(1) Învățămîntul primar contribuie la formarea copilului ca personalitate liberă și creativă, la dezvoltarea capacităților intelectuale, a deprinderilor trainice de citit, scris și calcul, asigurînd dezvoltarea aptitudinilor de comunicare și a competențelor de exprimare într-o limbă modernă.

(2) Învățămîntul primar cuprinde clasele I-IV și se organizează ca învățămînt de zi și în școli primare, care pot funcționa ca unități separate sau în cadrul școlilor secundare generale.

(3) În clasa I sînt înscriși copiii care au împlinit vîrsta de 6 - 7 ani la data începerii anului școlar. Școlarizarea devine obligatorie la atingerea vîrstei de 7 ani.

(4) Debutul școlarizării pentru copiii de 6 ani se stabilește cu acordul părinților, în funcție de gradul de maturitate somatopsihică a copilului, în modul stabilit de Ministerul Educației.

(5) În învățămînt primar pot funcționa clase sau grupe cu program prelungit.

(6) În localitățile rurale pot funcționa clase primare cu un alt număr de copii de vîrsta respectivă decît cel stabilit în art. 13 alin. (4), precum și clase cu predare simultană la decizia autorității administrației publice locale, cu acordul Ministerului Educației.

Articolul 19. Învățămîntul gimnazial

(1) Învățămîntul gimnazial este obligatoriu și se organizează ca învățămînt de zi cu clasele V - IX.

(2) Învățămîntul gimnazial asigură dezvoltarea aptitudinilor și capacităților intelectuale ale elevului, concepute drept nivel definitiv în formarea personalității, orientarea profesională și pregătirea către învățămîntul liceal sau profesional.

(3) În învățământul gimnazial este încurajat studiul aprofundat al unor discipline de bază și opționale, inclusiv de orientare profesională.

(4) În învățământul gimnazial se înscriu fără probe de concurs toți elevii care au absolvit școala primară.

(5) În învățământul gimnazial pot funcționa grupe sau clase cu program prelungit.

(6) Învățământul gimnazial se încheie cu examene de absolvire, alcătuite din mai multe probe, și cu eliberarea unui certificat de studii gimnaziale.

(7) Modul de organizare a examenelor de absolvire a învățământului gimnazial este stabilit de Ministerul Educației.

Articolul 20. Învățământul liceal

(1) Învățământul liceal asigură o pregătire teoretică fundamentală și formarea unei ample culturi generale, necesare pentru continuarea studiilor în învățământul superior, mediu de specialitate sau în instituții de învățământ secundar profesional.

(2) Învățământul liceal se organizează ca învățământ de zi în licee teoretice.

(3) Durata învățământului liceal cu frecvență la zi este de 3 ani (clasele X - XII).

(4) Învățământul liceal seral (clasele X - XIII) poate fi organizat pentru absolvenții învățământului gimnazial și celui profesional încadrați în producție.

(5) Admiterea în învățământul liceal se face pe bază de concurs, la care pot participa absolvenții de gimnazii, în condițiile stabilite de Ministerul Educației. Absolvenții de școli profesionale au dreptul de a se înscrie în clasa a XII-a de liceu.

(6) Învățământul liceal se încheie cu examen de bacalaureat, care se organizează în modul stabilit de Ministerul Educației.

(7) La promovarea examenului de bacalaureat se eliberează diploma de bacalaureat, care conferă dreptul de admitere în învățământul superior.

(8) Absolvenții învățământului liceal care au promovat clasele liceale și examenul de bacalaureat cu rezultate de excepție primesc diplomă de merit, în condițiile stabilite de Ministerul Educației.

(9) În caz de nepromovare, examenul de bacalaureat poate fi susținut de cel mult două ori în decursul următorilor 3 ani.

Articolul 21 Organizarea învățământului secundar profesional

(1) Învățământul secundar profesional asigură pregătirea într-o meserie (profesie), precum și perfecționarea și recalificarea muncitorilor calificați și a persoanelor disponibilizate.

(2) Statul garantează pregătirea profesională într-o meserie pentru absolvenții de

gimnazii care nu au atins vârsta de 16 ani și nu urmează studiile în licee.

(3) Învățământul secundar profesional se organizează ca învățământ de zi ori seral în școli profesionale și în școli de meserii.

(4) Nomenclatorul de meserii în care se efectuează pregătirea profesională se aprobă de către Guvern, la propunerea Ministerului Economiei, a Ministerului Sănătății, a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și a Ministerului Educației, în comun cu alte ministere și departamente.

(5) Instituțiile de învățământ secundar profesional întocmesc planurile de admitere, ținând seama de contractele încheiate cu unitățile economice interesate.

(6) Pentru pregătirea profesională, crearea și consolidarea bazei tehnico-materiale didactice, întreprinderile de stat și cele private vor defalca la bugetul de stat cel puțin 2 % din fondul de retribuire a muncii, pe lângă mijloacele necesare pregătirii de cadre proprii. Mijloacele astfel defalcate vor fi trecute la prețul de cost al producției.

(7) În instituțiile de învățământ secundar profesional, pregătirea, perfecționarea și recalificarea muncitorilor și a persoanelor disponibilizate se efectuează prin contract și se finanțează din fondul alocațiilor destinate plasării în câmpul muncii.

(8) Practica în producție, prevăzută pentru elevii din învățământul secundar profesional, se efectuează pe bază de contract la întreprinderi de stat sau private.

(9) Agenții economici cu proprietate de stat care au mai mult de 20 de salariați sînt obligați să ofere locuri de muncă pentru practica în producție și ucenicie în raportul: un practicant la 10 salariați, luîndu-se în considerare și posibilitățile întreprinderii.

Articolul 22. Școala profesională polivalentă

(1) Școala profesională asigură instruirea profesională într-o profesie sau în câteva profesii înrudite. Durata studiilor pentru absolvenții de gimnazii este de 3 ani, iar pentru absolvenții de școli medii de cultură generală și de licee - de un an. Absolvenților de gimnazii școala profesională le asigură concomitent și cunoștințe la nivelul școlii medii de cultură generală.

(2) Admiterea în școala profesională se face pe bază de concurs, în condițiile stabilite de Ministerul Educației.

(3) Studiile în școala profesională se încheie cu examene de absolvire la profesie și cu eliberarea unui certificat de calificare (cu anexarea notelor la disciplinele de profil și la disciplinele studiilor medii de cultură generală). Certificatul de calificare permite:

-încadrarea în câmpul muncii;

- continuarea studiilor în învățământul mediu de specialitate (colegiu);

- înscrierea în clasa a XII-a de liceu.

(4) Pentru absolvenții școlii profesionale care continuă studiile în învățământul mediu de specialitate (colegiu) la profesia studiată inițial, durata studiilor se reduce cu un an.

(5) Școlile profesionale pot fi de nivel raional și republican.

Articolul 23. Școala de meserii

(1) Școala de meserii asigură pregătirea profesională într-o meserie sau în câteva meserii înrudite.

(2) La școala de meserii se pot înscrie absolvenții de gimnaziu, liceu și de școli medii de cultură generală. Ca excepție, se pot forma, cu aprobarea Ministerului Educației, grupe din elevi care nu au absolvit 9 clase, dar care au atins vârsta de 16 ani.

(3) Studiile în școala de meserii au durata de la 0,5 la 1,5 ani și se încheie cu examene și cu eliberarea unui certificat de calificare, ce dă dreptul de a practica meseria obținută.

(4) Școala de meserii poate funcționa ca unitate autonomă sau în cadrul unităților economice care au obținut autorizația corespunzătoare.

(5) Grupe de pregătire profesională după programa școlii de meserii pot fi organizate și în cadrul școlii profesionale.

Articolul 24. Învățământul artistic și sportiv

(1) Învățământul artistic și sportiv se organizează pentru copiii cu aptitudini în domeniul muzicii, coregrafiei, artelor plastice și teatrale, sportului, în licee cu clasele I - XII sau cu clasele IV - XII, în funcție de profil.

(2) Învățământul artistic și sportiv este structurat pe niveluri similare celor din învățământul secundar general. Elevii pot trece de la un tip de învățământ la altul.

(3) Admiterea în învățământul artistic și sportiv se face prin testarea aptitudinilor specifice profilului, după susținerea examenelor, pe bază de concurs.

Articolul 25. Organizarea învățământului mediu de specialitate

(1) Învățământul mediu de specialitate se realizează în colegii și asigură pregătirea cadrelor de specialitate cu caracter aplicativ pentru economia națională și sfera socială.

(2) Admiterea la studii în colegii se efectuează pentru absolvenții de gimnaziu, de școală medie de cultură generală, de liceu și de școală profesională.

(3) În funcție de studiile dobândite și de specialitatea aleasă, învățământul mediu de specialitate are durata de 2-4 ani: pentru persoanele cu studii gimnaziale - 4 ani și pentru cele cu studii medii de cultură generală sau de liceu - 2 ani, iar în ceea ce privește profilul "Medicină", termenele vor fi de 5 și, respectiv, 3 ani. Pentru persoanele admise la studii în colegiu în baza studiilor gimnaziale se asigură învățământul liceal și susținerea examenului

de bacalaureat.

(4) Procesul instructiv-educativ în colegii se organizează prin învățământul cu frecvența la zi și învățământul fără frecvență.

(5) Studiile în colegii finalizează cu susținerea examenelor de absolvire sau cu susținerea unei lucrări (unui proiect) de diplomă și cu eliberarea diplomei de studii medii de specialitate, prin care titularul ei obține calificarea de specialist cu nivel mediu în profilul și specialitatea respectivă.

(6) Diploma de studii medii de specialitate acordă dreptul de plasare în câmpul muncii și de continuare a studiilor în învățământul superior universitar. Absolvenții de colegiu care vor urma studiile superioare universitare la o specialitate din cadrul profilului studiat inițial vor efectua aceste studii în termen redus cu un an (cu excepția profilului "Medicină").

(7) Colegiul poate funcționa ca unitate autonomă.

Articolul 25¹. Învățământul mediu de specialitate

în baza sistemului dual de instruire

(1) În condițiile stabilite de către Ministerul Educației, de comun acord cu alte organe centrale de specialitate de resort, în parteneriat cu agenții economici interesați, se organizează studii medii de specialitate în baza sistemului dual de instruire.

(2) Admiterea la studii duale se efectuează prin concurs, în baza diplomelor de bacalaureat.

(3) Studiile bazate pe sistemul dual de instruire se organizează doar ca învățământ de zi, durata lor este de 3 ani și corespunde unui număr de 60 de credite de studii transferabile pentru un an de studii.

(4) Studiile bazate pe sistemul dual de instruire se finalizează cu susținerea examenelor de licență.

(5) Absolvenților care au promovat examenul de licență li se eliberează diplomă de licență, cu mențiunea de tehnician licențiat în profilul și specialitatea obținută, însoțită de un supliment. Studenții care nu au absolvit studiile pot primi, la cerere, un certificat de performanță academică care include rezultatele examenelor susținute.

Articolul 26. Organizarea învățământului superior

(1) Învățământul superior are drept scop:

a) formarea unei personalități multilateral dezvoltate și creative, pregătirea, perfecționarea și recalificarea la nivel superior a specialiștilor și a cadrelor științifice în diverse domenii;

b) asigurarea aspirațiilor personalității de a-și aprofunda și extinde studiile;

c) promovarea cercetării științifice și implementarea rezultatelor ei;

d) păstrarea, îmbogățirea și propagarea patrimoniului științific, tehnic, artistic și cultural.

(2) Învățământul superior se realizează prin instituții de învățământ superior: universități, academii și institute.

(3) Se admite, în condițiile legii, organizarea instituțiilor de învățământ superior cu o altă limbă de studii decât cea de stat.

(4) Învățământul superior, cu excepția învățământului medical și farmaceutic, se realizează în trei cicluri:

ciclul I- studii superioare de licență

ciclul II - studii superioare de masterat.

ciclul III - studii superioare de doctorat

(5) Studiile superioare corespund unui număr de credite de studiu transferabile ECTS (European Credits Transfer System). Durata studiilor se cuantifică, de regulă, în credite (un an de studii în învățământul superior corespunde unui număr de 60 de credite de studiu transferabile).

(6) Activitatea didactică în învățământul superior se efectuează prin învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă și învățământ la distanță. În cadrul studiilor superioare este obligatorie efectuarea unor stagii de practică. Durata studiilor la învățământul cu frecvență redusă și la învățământul la distanță este mai mare cu un an decât la învățământul de zi.

(7) Studenții pot urma concomitent două specializări prin susținerea probelor de admitere. În acest caz studenții pot beneficia de bursă de stat pe durata maximă a unei specializări.

(8) Studenții pot face studiile superioare în termene reduse, prin susținerea probelor prevăzute de planul de învățământ.

(9) Absolvenții învățământului superior pot urma o nouă specializare, cu taxă de studii, în condițiile stabilite de Ministerul Educației.

(10) În învățământul superior activitatea didactică se desfășoară în strânsă legătură cu activitatea științifică în diverse domenii.

Articolul 27. Studii superioare de licență

(1) Durata studiilor superioare de licență este de 3-4 ani și corespunde unui număr de 60 de credite de studiu transferabile pentru un an de studiu.

(2) Admiterea în ciclul I al învățământului superior se efectuează de instituțiile de învățământ prin concurs, în baza criteriilor generale stabilite de Ministerul Educației.

(3) Ciclul I al învățămîntului superior se încheie cu promovarea examenului de licență, care include o probă de profil, o probă de specialitate și susținerea unui proiect (teză) de licență și se desfășoară în baza criteriilor generale stabilite de Ministerul Educației.

(4) Absolvenților care au promovat cele două probe ale examenului de licență și au susținut proiectul (teza) de licență li se acordă titlul de licențiat în profilul și specialitatea urmată și li se eliberează diploma de licență.

(5) Absolvenții care nu au promovat examenul de licență primesc, la solicitare, o adeverință. În caz de nepromovare, examenul de licență mai poate fi susținut de cel mult două ori în decursul următorilor 5 ani.

(6) Diploma de licență atestă că titularul acesteia a dobîndit cunoștințe și competențe generale pentru continuarea studiilor în ciclul II, precum și o pregătire profesională inițială care îi permite angajarea în cîmpul muncii.

(7) Durata concretă a studiilor pe specialități se aprobă de Guvern, în conformitate cu Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățămînt superior.

Articolul 28. Studii superioare de masterat

(1) Durata studiilor superioare de masterat este de 1-2 ani și corespunde unui număr de 60-120 de credite de studiu transferabile. Studiile superioare de masterat se organizează pentru titularii diplomei de licență, asigură specializarea într-un domeniu sau extinderea și perfecționarea pregătirii științifice și pedagogice și se efectuează, de regulă, prin învățămînt de zi. La studii superioare de masterat de cercetare sînt admiși și titularii diplomei de studii superioare în medicină sau farmacie.

(2) Studiile superioare de masterat sînt de cercetare și profesionale. Studiile superioare de masterat de cercetare vizează dezvoltarea capacităților de cercetare științifică ale studenților și constituie o fază premergătoare obligatorie pentru studiile de doctorat. Studiile superioare de masterat profesional asigură aprofundarea unei specializări într-un domeniu, fiind axate, în primul rînd, pe competențe cu conținut aplicativ.

(3) Admiterea la studii superioare de masterat se efectuează prin concurs, în baza criteriilor stabilite de Ministerul Educației.

(4) Planul de admitere la studii superioare de masterat cu finanțare bugetară prevede admiterea pînă la 50% din numărul total de absolvenți cu diplomă de licență ai anului respectiv.

(5) Studiile superioare de masterat se finalizează cu susținerea tezei de master.

(6) Absolvenților care au susținut teza de master li se acordă titlul de master în profilul și la specializarea urmată și li se eliberează diplomă de master.

(7) Diploma de master atestă că titularul acesteia a dobîndit cunoștințe și

competențe generale și de specialitate, precum și abilități cognitive specifice. Diploma de master conferă dreptul de a ocupa posturi didactice în instituții de învățământ superior sau de cercetări științifice și de a participa la concursul de admitere la doctorat.

Articolul 28¹. Învățământul superior și postuniversitar medical și farmaceutic

(1) Învățământul medical și farmaceutic se realizează prin studii superioare de specialitate și studii postuniversitare de rezidențiat. Studiile superioare de specialitate se organizează ca învățământ de zi, durata lor este de 4-6 ani și corespunde unui număr de 60 de credite de studii transferabile pentru un an de studiu.

(2) Admiterea la studii superioare de specialitate se efectuează prin concurs, în baza criteriilor stabilite de Ministerul Educației.

(3) Studiile superioare de specialitate se finalizează cu susținerea examenelor de absolvire. Absolvenților care au promovat examenele de absolvire li se eliberează diplomă de studii superioare în medicină sau farmacie. Titularul diplomei are dreptul de a participa la concursul de admitere la studii postuniversitare de rezidențiat pe specializări sau la studii superioare de masterat de cercetare.

(4) Studiile postuniversitare de rezidențiat se organizează de Ministerul Sănătății, au ca obiectiv formarea profesională obligatorie a medicilor și farmaciștilor pe specializări și se efectuează pe parcursul a 2-5 ani.

(5) Admiterea la studii postuniversitare de rezidențiat se organizează prin concurs în baza criteriilor stabilite de Ministerul Sănătății de comun acord cu Ministerul Educației.

(6) Studiile postuniversitare de rezidențiat se finalizează cu susținerea examenului de licență, organizat în baza criteriilor stabilite de Ministerul Sănătății de comun acord cu Ministerul Educației.

(7) Absolvenților care au promovat examenul de licență li se acordă titlul de licențiat în profilul și la specializarea urmată și li se eliberează diplomă de licență, care conferă dreptul la activitate practică independentă și la continuarea studiilor prin secundariat clinic sau doctorat.

(8) Studiile postuniversitare de specializare în medicină se organizează de Ministerul Sănătății prin secundariat clinic și au o durată de 2 ani. Studiile se finalizează cu susținerea examenelor de absolvire și primirea certificatului de studii postuniversitare de specializare.

(9) Durata concretă a studiilor pe specialități se aprobă de Guvern, în conformitate cu Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior.

Articolul 30. Studii superioare de doctorat

(1) Programele de studii superioare de doctorat se organizează în școli doctorale și

se finanțează prin mecanisme distincte. Școlile doctorale se organizează în cadrul instituțiilor de învățămînt superior, organizațiilor din sfera cercetării și inovării, precum și în cadrul consorțiilor sau parteneriatelor naționale și internaționale.

(2) Școlile doctorale sînt structuri organizatorice și administrative constituite de instituțiile organizatoare de programe de studii superioare de doctorat într -un domeniu, tematică disciplinară sau interdisciplinară.

(3) Școlile doctorale gestionează bugetele alocate programelor de studii superioare de doctorat și sînt evaluate extern, periodic în vederea asigurării calității conform prevederilor legale. Fondurile alocate programelor de doctorat nu pot fi folosite în alte scopuri.

(4) Programelor de studii superioare de doctorat le corespunde un număr de 180 de credite de studii transferabile.

(5) Programele de studii superioare de doctorat sînt de două tipuri:

a) doctorat științific, care are ca finalitate producerea de cunoaștere științifică originală, relevantă internațional, pe baza unor metode științifice. Doctoratul științific este o condiție pentru cariera profesională în învățămîntul superior și cercetare;

b) doctorat profesional, în domeniul artelor sau sportului, care are ca finalitate producerea de cunoaștere originală, pe baza aplicării metodei științifice și a reflecției sistematice, asupra unor creații artistice sau asupra unor performanțe sportive de înalt nivel național și internațional și care poate constitui o bază pentru cariera profesională în învățămîntul superior și în cercetare în domeniile artelor și sportului.

(6) În baza rezultatelor evaluării externe a instituțiilor de învățămînt superior și a organizațiilor din sfera cercetării și inovării, efectuată în modul prevăzut de lege, Guvernul, la propunerea Ministerului Educației, acordă sau retrage dreptul de organizare a studiilor superioare de doctorat.

7) Admiterea la ciclul III, studii superioare de doctorat, se organizează de instituțiile de învățămînt superior sau de organizațiile din sfera cercetării și inovării la programe autorizate provizoriu sau acreditate, în conformitate cu legislația din domeniul învățămîntului.

8) La concursul de admitere la studii superioare de doctorat poate participa deținătorul diplomei de studii superioare de masterat sau al actului de studii echivalent, recunoscut de autoritatea abilitată la nivel național.

(9) Studiile superioare de doctorat pot fi organizate cu frecvență la zi sau cu frecvență redusă.

(10) Planul de înmatriculare la studii superioare de doctorat în baza finanțării de la bugetul de stat se aprobă de Guvern.

(11) Pot fi conducători de doctorat profesorii universitari, conferențiarilor universitari,

cercetătorii științifici principali, cercetătorii științifici coordonatori și cercetătorii științifici superiori cu grad științific.

(12) Studiile superioare de doctorat se finalizează cu susținerea publică a tezei de doctorat, conferirea gradului de doctor în științe și eliberarea diplomei de doctor în științe de către instituția organizatoare de program, în urma confirmării de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare.

(13) Diploma de doctor în științe atestă că titularul acesteia a obținut competente fundamentale într-un domeniu de formare și poate ocupa posturile corespunzătoare în instituții de învățământ superior, organizații din sfera cercetării și inovării, precum și în alte organizații din economia națională.

(14) Regulamentul de organizare și funcționare a programelor de doctorat este elaborat de Ministerul Educației și este aprobat de Guvern.

(15) Deținătorul gradului de doctor în științe poate să își dezvolte competențele profesionale și investigaționale în cadrul programelor de postdoctorat.

Articolul 31. Postdoctoratul

(1) Studiile de postdoctorat se pot realiza în instituțiile de învățământ superior sau de cercetări științifice. Înscrierea la postdoctorat se face pentru titularii diplomelor de doctor.

(2) Admiterea pentru postdoctorat se face la cerere.

(3) Persoanele care își fac postdoctoratul pot beneficia de concedii de creație de până la 2 ani, cu păstrarea salariului.

(4) Postdoctoratul se încheie cu susținerea publică a unei teze în fața unui consiliu științific, aprobat de Comisia Superioară de Atestare, și cu conferirea celui de-al doilea titlu științific - doctor habilitat.

(5) Criteriile de elaborare a tezei și de conferire a titlului de doctor habilitat sînt stabilite de Comisia Superioară de Atestare.

Articolul 32. Activitatea de cercetare științifică în învățământ

(1) Bazele științifice și metodologice de funcționare a sistemului de învățământ sînt elaborate în instituțiile de învățământ superior; cercetările științifice în domeniul educației, psihologiei și al metodologiei didactice se efectuează, pe bază de contract, de colectivele Științifice permanente, de grupuri științifice provizorii, de cercetători.

(2) În instituțiile de învățământ superior activitatea de cercetare științifică și de proiectare se desfășoară la catedre, în laboratoare, secții sau departamente. La această activitate pot participa și studenții, ale căror drepturi de autor sînt protejate de Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe. Activitatea de cercetare științifică se va efectua și în colaborare cu Academia de Științe.

(3) Programele de cercetare științifică fundamentală, precum și alte programe de cercetare-proiectare, se evaluează și se aprobă de Ministerul Educației și se finanțează prin concurs, pe bază de contract.

(4) Statul asigură și stimulează colaborarea științifică și cooperarea cu centre universitare prestigioase de peste hotare, acordă facilități la achiziționarea de utilaj și echipamente, destinate cercetării științifice.

Articolul 33. Învățământul special

(1) Învățământul special este parte integrantă a sistemului de învățământ și are ca scop educarea, instruirea, recuperarea și integrarea socială a preșcolarilor și elevilor cu deficiențe psihice, fizice, senzoriale, logopedice, socioafective și de comportament sau cu deficiențe asociate.

(2) Diagnosticarea copiilor cu deficiențe psihice și fizice se efectuează, în prezența părinților sau a tutorilor, de către servicii medico-psihopedagogice, organizate prin hotărâre a Guvernului și subordonate Ministerului Educației.

(3) Învățământul special se organizează în instituții instructiv-educative speciale de tip internat sau cu program prelungit.

(4) Învățământul special se desfășoară după planuri de învățământ, programe de studii și tehnologii didactice elaborate în funcție de tipul și gradul handicapului și orientate către compensare și corecție a deficienței, recuperare și integrare socială.

(5) Statul asigură întreținerea gratuită a copiilor din instituțiile instructiv-educative speciale.

(6) Durata învățământului special obligatoriu depinde de tipul și gradul handicapului și este de 8 ani pentru copiii cu deficiențe psihice și de 10-12 ani pentru copiii cu deficiențe fizice și senzoriale.

(7) În ciclul primar al învățământului special pentru copiii cu deficiențe fizice, senzoriale și logopedice din școlile auxiliare sînt angajate cadre didactice cu pregătire specială (în oligofrenopedagogie, tiflopedagogie, surdopedagogie, logopedie).

(8) Predarea disciplinelor școlare (în clasele V - XII) în școlile pentru copiii cu deficiențe fizice și senzoriale se efectuează de către cadre didactice cu pregătire generală care au urmat o specializare în domeniul psihopedagogiei recuperatorii.

(9) Pregătirea profesională a absolvenților învățământului special se efectuează conform nomenclatorului de meserii adecvate acestor categorii de copii, în cadrul școlilor speciale sau în școli de meserii din învățământul secundar profesional.

Articolul 34. Învățământul complementar (extrașcolar)

(1) Învățământul, la toate nivelurile și treptele, se completează prin activități extrașcolare, care au menirea să dezvolte aptitudinile și capacitățile individuale, să satisfacă diversele interese și opțiuni ale individului.

(2) Activitățile extrașcolare au profil științific, cultural-artistic, sportiv-turistic, tehnico-aplicativ.

(3) Învățământul complementar se organizează, pe grupe și individual, în diverse instituții extrașcolare (cluburi, palate ale preșcolarilor și elevilor, tabere școlare, baze sportive, turistice și de agrement etc.), precum și în cadrul instituțiilor din rețeaua de învățământ.

(4) Finanțarea învățământului complementar se face de la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, precum și din taxe de studii, sponsorizări, donații și din alte surse financiare legale.

(5) Elevii și studenții se pot reuni benevol în diverse asociații, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Articolul 35. Învățământul pentru adulți

(1) Învățământul pentru adulți asigură cetățenilor accesul la știință și cultură în vederea adaptării lor, prin instruire continuă, la schimbările din viața socială și dezvoltării competențelor profesionale.

(2) Învățământul pentru adulți se realizează prin diverse forme de instruire și autoinstruire: învățământul de zi, seral, cu frecvență redusă, la distanță etc.; în mod independent sau pe bază de contract cu diverse instituții de învățământ de stat ori privat: universități populare, universități deschise, case de cultură, școli populare de artă, cluburi, asociații, fundații, cursuri pe lângă întreprinderi.

(3) Instituțiile de învățământ pentru adulți pot obține dreptul la autonomie după acreditare, în modul stabilit de lege.

(4) Finanțarea instituțiilor de învățământ pentru adulți se face din sponsorizări, donații și din alte surse legale.

(5) Ministerul Educației, Ministerul Culturii, Ministerul Economiei și autoritățile administrației publice locale vor coordona și vor sprijini activitatea instituțiilor de învățământ pentru adulți.

(6) Persoanele care au însușit în mod individual programa unui nivel de învățământ au dreptul să susțină examene, la a căror promovare primesc actul de studii corespunzător Nomenclatorul meseriilor și specializărilor care pot fi obținute prin autoinstruire se aprobă de Guvern.

(7) Ministerele, departamentele, întreprinderile, alte persoane juridice, precum și cele fizice, pot organiza, împreună cu instituții de învățământ sau separat, cursuri de pregătire și perfecționare profesională a adulților, în scopul calificării sau recalificării propriilor salariați și a viitorilor angajați, al protecției sociale a șomerilor și reintegrării lor profesionale, în condițiile stabilite de Ministerul Educației și Ministerul Economiei.

(8) Pentru instruirea adulților pot fi organizate, cu aprobarea Ministerului Educației,

instituții și rețele de învățământ deschis sau la distanță, care utilizează tehnologiile moderne de comunicare și prelucrare a informațiilor.

Articolul 36. Învățământul privat

(1) Instituțiile de învățământ privat se pot înființa, reorganiza sau desființa la inițiativa persoanelor fizice și juridice, cu acordul Ministerului Educației, în formele prevăzute de legislația civilă pentru organizațiile necomerciale.

(2) Autoritățile publice, instituțiile publice, întreprinderile și alte organizații de stat nu pot fi fondatori ai instituției de învățământ privat.

(3) Învățământul privat se organizează și funcționează pe principiul nonprofit și aplică cu strictețe standardele educaționale de stat.

(4) Înregistrarea de stat și obținerea autorizării de funcționare provizorie constituie condiții obligatorii pentru desfășurarea activității instituției de învățământ privat. Denumirea instituției de învățământ privat va include tipul acesteia în conformitate cu legislația în vigoare.

(5) Capitalul statutar al instituției de învățământ privat trebuie să asigure realizarea scopurilor stabilite în prezenta lege și fixate în statutul ei și nu poate fi retras pe parcursul activității instituției de învățământ, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație.

(6) Capitalul statutar trebuie să fie vărsat integral, în lei moldovenești, pe contul instituției de învățământ privat la data depunerii cererii de înregistrare.

(7) Plafonul minim al capitalului statutar pentru instituțiile private de învățământ este stabilit în mărime de:

a) 1 milion de lei - pentru instituțiile de învățământ superior universitar și mediu de specialitate;

b) 500 mii de lei - pentru instituțiile de învățământ secundar;

c) 300 mii de lei - pentru instituțiile de învățământ primar, preșcolar și pentru celelalte unități de învățământ.

(8) Admiterea în instituțiile de învățământ privat se efectuează conform reglementărilor stabilite de Ministerul Educației, pentru instituțiile de stat.

(9) Transferarea elevilor și studenților din instituțiile de învățământ privat în instituțiile de învățământ de stat se face în condițiile stabilite de Ministerul Educației.

(10) Absolvenților instituțiilor de învățământ privat care au susținut examenele de absolvire li se eliberează acte de studii în condițiile prezentei legi. În cazul în care instituția de învățământ nu a fost acreditată pe parcursul anului de studii, absolvenții anului de studii respectiv vor susține, cu aprobarea Ministerului Educației, examenele de absolvire în cadrul unei instituții de învățământ acreditate. Diplomele sau certificatele eliberate de instituțiile de învățământ privat neacreditate sînt recunoscute ca echivalente ale actelor de studii

eliberate de instituțiile de învățământ de stat numai în cazul în care examenele de absolvire au fost susținute în conformitate cu standardele educaționale de stat, în fața comisiilor constituite de Ministerul Educației în instituții de învățământ acreditate.

(11) Conducătorii instituțiilor de învățământ privat și fondatorii acestora poartă răspundere de calitatea învățământului, de condițiile de educație și instruire, în conformitate cu legislația în vigoare.

(12) Personalul de conducere din învățământul privat este numit în funcție de către fondatori în baza unui regulament, aprobat de Ministerul Educației, și trebuie să fie angajat cu norma de bază în instituția de învățământ respectivă. Personalul de conducere nu are dreptul să dețină două funcții concomitent sau să cumuleze o altă muncă prin contract și să practice alte activități, cu excepția celor științifice, didactice sau de creație.

(13) Instituțiile de învățământ privat aplică programe și planuri de studii, metode de instruire similare sau alternative celor de stat dacă acestea sînt avizate pozitiv de Ministerul Educației și Tineretului și asigură realizarea standardelor educaționale de stat.

(14) În instituțiile de învățământ privat, posturile didactice se ocupă în aceleași condiții și în baza aceluiași criterii stabilite pentru ocuparea posturilor didactice din învățământul de stat. Retribuirea muncii în învățământul privat se efectuează conform statutului propriu, legislației muncii și nu poate fi inferioară retribuirii din învățământul de stat.

(15) Cadrele didactice din învățământul privat preșcolar și primar trebuie să aibă norma de bază în instituția de învățământ respectivă. În instituțiile de învățământ privat de tip gimnazial, liceal, secundar profesional, mediu de specialitate și superior universitar, cel puțin 60% din cadrele didactice trebuie să fie angajate cu norma de bază în instituția de învățământ respectivă.

(16) Cadrele didactice și auxiliare din învățământul privat activează în baza legislației și contractelor de muncă încheiate cu conducerea instituției respective.

(17) În învățământul privat, taxele de școlarizare se stabilesc de fiecare instituție de învățământ, în funcție de cheltuielile necesare pentru realizarea scopurilor statutare, cu avizul Ministerului Educației.

(18) Finanțarea instituțiilor de învățământ privat se efectuează din sursele fondatorilor, din taxele de școlarizare, din sponsorizări, credite, donații. Instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern.

(19) Instituțiile de învățământ privat nu pot fi înființate prin privatizarea instituțiilor de învățământ de stat.

(20) Instituțiile de învățământ privat trebuie să dispună, cu titlu de proprietate, de bază materială adecvată pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ conform standardelor educaționale de stat. Ele trebuie să dispună, în mod obligatoriu, de săli de

studii, de laboratoare cu dotare corespunzătoare, de bibliotecă dotată cu fond de carte adecvat conținutului disciplinelor și nivelului instituțiilor și constituită, în cazul instituțiilor de învățământ superior universitar, mediu de specialitate și secundar profesional, din cel puțin 3 mii de titluri de carte.

(21) Autoritățile administrației publice locale pot transmite, contra plată, în proprietatea instituțiilor de învățământ privat clădiri, terenuri pentru construcții, materiale pentru organizarea procesului instructiv-educativ. Ele pot contribui, de asemenea, la perfecționarea cadrelor didactice, la întreținerea elevilor și studenților, precum și la consolidarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ privat.

(22) Instituțiile de învățământ privat sînt obligate să prezinte Ministerului Educației rapoarte de activitate anuale, precum și alte informații, în conformitate cu legislația în vigoare.

(23) Persoanele fizice pot practica activități individuale de instruire (meditare) autorizate în condițiile legii.

(24) Prevederile alineatelor (7) și (20) nu se aplică instituțiilor de învățământ fondate de Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum.

Articolul 37. Asigurarea calității în învățământul superior

(1) Calitatea în învățământul superior reprezintă ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale ofertanților acestuia, prin care sînt satisfăcute așteptările beneficiarilor în raport cu standardele de acreditare sau cu standardele naționale de referință.

(2) Asigurarea calității educației de către instituțiile ofertante de educație este realizată printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studii, prin care se formează și se consolidează încrederea beneficiarilor în faptul că organizația ofertantă de educație satisface și îmbunătățește standardele naționale de referință în conformitate cu misiunea asumată de aceasta.

(3) Managementul calității în învățământul superior este asigurat:

a) la nivel național - de Ministerul Educației și Agenția Națională de Asigurare a Calității în învățământul Profesional;

b) la nivel instituțional - de către structuri interne de asigurare a calității.

(4) Un sistem de asigurare a calității deplin funcțional presupune parcurgerea a două etape succesive:

a) autorizarea de funcționare provizorie, care reprezintă actul de înființare și acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza admiterea la studii;

b) acreditarea, care acordă, alături de drepturile prevăzute la lit. a), și dreptul de a organiza examene de finalizare a studiilor și de a emite diplome, certificate și alte acte de

studii recunoscute de Ministerul Educației.

Articolul 37¹. Evaluarea calității în învățământul superior

(1) Evaluarea calității în învățământul superior constă în examinarea multicriterială a măsurii în care o organizație ofertantă de educație și programul acesteia îndeplinesc standardele naționale de referință.

(2) Evaluarea calității în învățământul superior reprezintă un ansamblu complex de activități de autoevaluare, evaluare internă și evaluare externă a calității în conformitate cu standardele de acreditare, criteriile și indicatorii aprobați.

(3) Autoevaluarea și evaluarea internă a calității sînt realizate de structurile instituționale responsabile de asigurarea calității ale organizațiilor ofertante în conformitate cu standardele naționale de referință elaborate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional și aprobate de Guvern.

(4) Evaluarea externă a calității în învățământul superior este realizată de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional sau de o altă agenție de asigurare a calității înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR).

(5) Evaluarea calității în învățământul superior vizează:

- a) capacitatea instituțională;
- b) eficiența educațională, inclusiv a rezultatelor academice;
- c) calitatea programelor de formare profesională inițială și continuă;
- d) managementul instituțional al calității;
- e) rezultatele cercetărilor științifice;
- f) concordanta dintre evaluarea internă și situația reală.

Articolul 37². Evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie

sau acreditării în învățământul superior

(1) Orice persoană juridică, publică sau privată, interesată de oferirea de programe de studii superioare se supune obligatoriu, înainte de a începe să funcționeze, procesului de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie.

(2) Autorizarea de funcționare provizorie a programelor de studii din învățământul superior expiră după prima promoție de absolvenți.

(3) Acreditării sînt supuse atît instituțiile de învățământ superior, consorțiile, cit și programele de formare profesională inițială și continuă, în parte.

(4) În învățământul superior, acreditarea programelor din ciclul I, studii superioare de licență, se face pentru fiecare program care duce la o calificare universitară distinctă.

(5) Instituțiile de învățământ superior nu pot obține autorizare de funcționare provizorie pentru programele de studii pentru ciclul II - studii superioare de masterat și ciclul III - studii superioare de doctorat, dacă nu sînt acreditate programele pentru ciclul I, - studii superioare de licență din același domeniu.

(6) În instituțiile care nu au drept scop principal oferirea de programe de studii, evaluarea instituțională se va face exclusiv pe subdiviziunea administrativă care organizează programele de studii.

(7) Evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie sau acreditării se declanșează și se desfășoară după metodologia elaborată de Agenția Națională de Asigurarea Calității în Învățământul Profesional și aprobată de Guvern.

(8) După obținerea acreditării, programele de studii și instituțiile de învățământ superior se evaluează extern la fiecare 5 ani în vederea reacreditării. Evaluarea poate avea loc și înaintea expirării termenului de 5 ani, în condițiile prevăzute de metodologia de evaluare externă și acreditare a instituțiilor ofertante de programe de formare profesională și a programelor acestora.

(9) În cazul în care, în urma evaluării externe, instituțiile de învățământ superior sau programele de formare profesională inițială sau continuă derulate de acestea nu sînt acreditate, Guvernul, la propunerea Ministerului Educației, retrage dreptul de activitate a instituțiilor sau programelor respective, studenții fiind repartizați la programe similare din alte instituții.

(10) În cazul obținerii rezultatelor negative în urma evaluării externe a instituțiilor de învățământ superior, Guvernul, la propunerea Ministerului Educației, retrage dreptul de activitate a instituțiilor sau a programelor de formare profesională, studenții fiind repartizați la programe similare din alte instituții de învățământ, dacă motivele care au stat la baza rezultatelor negative ale evaluării nu au fost înlăturate în cel mult 6 luni. Prevederile prezentului alineat se aplică și programelor de studii superioare de doctorat organizate de organizațiile din sfera cercetării și inovării, și instituțiilor propriu-zise în ceea ce privește organizarea studiilor de doctorat.

(11) Decizia cu privire la autorizarea de funcționare provizorie, acreditarea, neacreditarea sau retragerea dreptului de activitate a unei instituții de învățământ superior sau a unui program de formare profesională se adoptă de către Guvern, la propunerea Ministerului Educației, pe baza rezultatelor evaluării efectuate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional.

Articolul 37³. Evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie sau acreditării în învățământul secundar profesional, mediu de specialitate, precum și de formare continuă

(1) Orice persoană juridică, publică sau privată, interesată de oferirea de programe de studii secundare profesionale, medii de specialitate sau de formare continuă se supune

obligatoriu, înainte de a începe să funcționeze, evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie.

(2) Acreditării sînt supuse atît instituțiile ofertante, cît și programele de formare profesională inițială și continuă, în parte.

(3) Acreditarea programelor de studii din învățămîntul secundar profesional, mediu de specialitate și a programelor de formare continuă se face după prima promoție de absolvenți, conform metodologiei elaborate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățămîntul Profesional și aprobate de Guvern.

(4) Decizia cu privire la autorizarea de funcționare provizorie, acreditarea, neacreditarea sau retragerea dreptului de activitate a unei instituții de învățămînt secundar profesional, mediu de specialitate, de formare continuă sau a unui program de formare profesională se adoptă de către Guvern, la propunerea Ministerului Educației, pe baza rezultatelor evaluării efectuate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățămîntul Profesional.

Articolul 37⁴. Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățămîntul Profesional

(1) Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățămîntul Profesional este autoritate administrativă de interes național, cu personalitate juridică, autonomă, independentă în decizii, organizare și planificare bugetară și este finanțată din venituri proprii și de la bugetul de stat.

(2) Prin învățămînt profesional se înțelege orice program de formare profesională de orice nivel care se finalizează cu obținerea unei calificări, precum și instituțiile care oferă astfel de programe.

(3) Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățămîntul Profesional are următoarele atribuții și responsabilități:

a) realizează politicile statului în domeniul calității învățămîntului secundar profesional, mediu de specialitate, superior și de formare continuă;

b) elaborează și propune Guvernului pentru aprobare metodologia de evaluare externă și acreditare a instituțiilor ofertante de programe de formare profesională și a programelor acestora;

c) formulează și revizuieste periodic, pe baza bunelor practici europene și internaționale, standardele de acreditare, standardele naționale de referință și indicatorii de performanță utilizați la evaluarea și asigurarea calității în învățămînt;

d) evaluează, pe bază de contract, instituțiile ofertante de programe de formare profesională, precum și programele acestora în vederea autorizării de funcționare provizorie, acreditării și reacreditării în învățămîntul secundar profesional, mediu de specialitate, superior și de formare continuă;

e) efectuează, pe bază de contract, la solicitarea Ministerului Educației, evaluarea calității unor programe și instituții ofertante de programe de formare profesională în învățământul secundar profesional, mediu de specialitate, superior și de formare continuă;

f) asigură obiectivitatea și validitatea rezultatelor obținute în procesul evaluării externe a instituțiilor ofertante și a programelor acestora;

g) asigură transparența în procesul de evaluare externă, inclusiv prin publicarea rezultatelor;

h) elaborează și publică lucrări în domeniul evaluării și acreditării instituțiilor de învățământ;

i) publică manuale, ghiduri, lucrări de sinteză a bunelor practici de evaluare internă și externă și de asigurare a calității;

j) elaborează Codul de etică profesională a experților, pe care îl aplică în procesul de evaluare;

k) prezintă Guvernului raportul anual de activitate și îl publică pe pagina sa web;

l) elaborează periodic rapoarte de autoevaluare a calității propriei activități în vederea pregătirii evaluării externe de către agenții similare din alte țări;

m) colaborează cu agenții similare din alte țări pentru dezvoltarea și aplicarea de măsuri eficiente de îmbunătățire a calității programelor de formare profesională;

n) face demersurile necesare pentru a fi înscrisă, în cel mult 3 ani de la înființare, în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior.

(4) În exercitarea atribuțiilor, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional are dreptul:

a) să folosească colaboratori externi, experți în domeniul său de activitate, remunerați;

b) să alcătuiască, pe baza unei metodologii transparente și folosind criteriile de competență și competitivitate, propriul registru de experți -evaluatori, pe care îi pregătește metodologie și îi delegă pentru efectuarea misiunilor de evaluare externă a calității;

c) să verifice, la încheierea misiunii de evaluare, respectarea metodologiei de evaluare aplicate de experți;

d) să informeze instituția evaluată și Ministerul Educației asupra rezultatelor evaluării externe.

(5) Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional are în structura sa:

a) Consiliul de conducere, comisii de profil, aparatul administrativ;

b) subdiviziunea de evaluare a programelor și instituțiilor ofertante de programe de formare profesională din învățământul superior, subdiviziunea de acreditare a programelor și instituțiilor ofertante de programe de formare profesională din învățământul superior, subdiviziunea dedicată învățământului secundar profesional și mediu de specialitate, precum și alte subdiviziuni structurale necesare pentru realizarea atribuțiilor sale, constituite de către Consiliul de conducere;

c) comisii pe specialități, care funcționează pe lângă subdiviziunile menționate la lit. b) conform regulamentului de organizare și funcționare a acestora și care își întocmesc registre de experți-evaluatori pe bază de concurs deschis.

(6) Conducerea executivă a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional este exercitată de către președintele Consiliului de conducere, asistat de vicepreședinte și secretar general.

(7) Consiliul de conducere este constituit din 15 membri: cadre cu funcții didactice de predare și de cercetare științifică în învățământul superior și în organizațiile din sfera cercetării și inovării, precum și reprezentanți ai studenților și ai comunității de afaceri. Nu pot fi membri ai Consiliului de conducere persoanele cu funcții de demnitate publică și rectorii instituțiilor de învățământ superior.

(8) Membrii Consiliului de conducere sînt selectați din rîndul tuturor celor interesați, prin concurs deschis, jurizat internațional, pentru un mandat de 4 ani, dar nu mai mult de două mandate.

(9) Președintele, vicepreședintele și secretarul general al Consiliului de conducere sînt aleși pentru un mandat de 4 ani din rîndul membrilor acestuia.

(10) La fiecare 4 ani sînt aleși 8 noi membri ai Consiliului de conducere.

(11) Atribuțiile președintelui, vicepreședintelui, secretarului general și ale comisiilor de profil, condițiile și procedurile de selectare și numire în funcție a membrilor Consiliului de conducere și ai comisiilor de profil, structura și efectivul-limită al aparatului administrativ, precum și taxele percepute pentru procedurile de evaluare se stabilesc de Consiliul de conducere prin Regulamentul de organizare și funcționare al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional și se aprobă de către Guvern.

Articolul 38. Conținutul învățământului

(1) Conținutul învățământului se proiectează în baza standardelor educaționale de stat, are caracter formativ funcțional și este eșalonat pe niveluri și trepte.

(2) Conținutul învățământului preuniversitar la diverse niveluri și trepte este asigurat prin planuri de învățământ și programe de studii, aprobate de Ministerul Educației.

(3) Planurile și programele de învățământ, manualele școlare și alte materiale didactice destinate instituțiilor de învățământ de stat sînt elaborate pe bază de concurs și puse în aplicare după coordonare cu ministerele și departamentele interesate și aprobate de către Ministerul

Educației. În unitățile de învățământ pot fi utilizate programe și manuale alternative, al căror conținut să asigure realizarea standardelor educaționale de stat.

(4) Planurile de învățământ și programele de studii pentru învățământul secundar profesional se elaborează de Ministerul Educației împreună cu alte ministere și departamente, ținându-se seama de propunerile instituțiilor de învățământ secundar profesional și ale factorilor interesați, și se aprobă de Ministerul Educației, indiferent de subordonarea instituțiilor de învățământ.

(5) Planurile de învățământ pentru toate nivelurile de instruire cuprind discipline obligatorii, opționale și facultative. Ponderele disciplinelor opționale și facultative crește în clasele finale ale învățământului gimnazial și liceal.

(6) Planurile de învățământ pentru instituțiile de învățământ mediu de specialitate se aprobă de Ministerul Educației și ministerele interesate prin coordonare cu catedrele de profil ale instituțiilor de învățământ superior. Programele analitice se elaborează de către instituțiile de învățământ mediu de specialitate și se aprobă de catedrele respective ale instituțiilor de învățământ superior și de Ministerul Educației.

(7) Planurile de învățământ pentru instituțiile de învățământ superior se aprobă de senatele universitare, de comun acord cu Ministerul Educației, în concordanță cu standardele educaționale de stat. Programele analitice se elaborează de catedre și se aprobă de senatul universitar, în baza avizului favorabil al consiliului facultății.

Articolul 39. Bibliotecile din sistemul învățământului

(1) Bibliotecile din instituțiile de învățământ sînt parte integrantă a sistemului de învățământ și funcționează în baza unui regulament, aprobat de Ministerul Educației și Tineretului.

(2) Personalul cu studii superioare de specialitate al bibliotecilor din sistemul învățământului beneficiază de aceleași facilități ca și cadrele didactice ale instituțiilor respective.

(3) Pregătirea și perfecționarea personalului de specialitate al bibliotecilor din sistemul învățământului sînt asigurate de Ministerul Educației.

Capitolul III

CONDUCEREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Articolul 40. Competența autorităților publice

(1) Autoritățile publice:

- a) determină politica de stat în sfera învățământului;
- b) emit acte normative privind perfecționarea legislației învățământului;
- c) asigură dezvoltarea bazei tehnico-materiale a sistemului de învățământ, stabilesc

modul de organizare și desfășurare a practicii în producție pentru elevi și studenți;

d) fac propuneri pentru planul (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțarea din bugetul de stat de bază de contract în instituțiile de învățământ secundar profesional, mediu de specialitate, superior și postuniversitar;

e) stabilesc și aprobă cotele anuale de subvenționare a sistemului de învățământ de la bugetul de stat modul și normele de remunerare a cadrelor didactice din instituțiile de învățământ de stat de toate gradele, precum și normele de asigurare materială a elevilor și studenților;

g) încheie cu alte state acorduri de colaborare privind învățământul și nostrificarea actelor naționale de studii.

h) exercită controlul asupra activității Ministerului Educației și evaluează activitatea lui.

(1¹) Guvernul aprobă planul (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțarea din bugetul de stat și pe bază de contract, pe meserii, specialități și domeniile generale de studiu, în instituțiile de învățământ secundar profesional, mediu de specialitate, superior și postuniversitar de stat și private.

(2) Delimitarea competențelor între autoritățile publice în domeniul învățământului se face conform Constituției, altor acte normative.

(3) Organele de conducere a învățământului din teritoriile care, în conformitate cu Constituția și cu legile organice, au statut special de autonomie își coordonează activitatea cu autoritățile administrației publice centrale de specialitate.

Articolul 40¹. Competența autorităților publice în domeniul înființării, reorganizării și lichidării instituțiilor de învățământ de stat

(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi decid, prin coordonare prealabilă cu Ministerul Educației, înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ preșcolar, și extrașcolar.

(3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul doi decid, prin coordonare prealabilă cu Ministerul Educației, înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar.

(4) Ministerele și departamentele interesate fac propuneri de înființare, reorganizare sau lichidare a instituțiilor de stat de învățământ liceal, secundar profesional, mediu de specialitate, superior universitar, subordonate autorităților administrației publice centrale, și le înaintează spre examinare Ministerului Educației.

(5) Ministerul Educației:

b) propune înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ liceal, special, secundar profesional, complementar, mediu de specialitate, superior universitar, subordonate autorităților administrației publice centrale, și le

înainteză spre examinare Guvernului.

(6) Academia de Științe a Moldovei face propuneri de înființare, reorganizare sau lichidare a instituțiilor de stat de învățământ liceal și superior universitar, subordonate Academiei de Științe a Moldovei, și li se înainteză Guvernului spre exprimare.

(7) Guvernul:

a) decide asupra propunerilor Ministerului Educației și ale Academiei de Științe a Moldovei privind înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ liceal, special, secundar profesional, complementar, mediu de specialitate, subordonate autorităților administrației publice centrale;

b) confirmă propunerile Ministerului Educației, și ale Academiei de Științe a Moldovei de înființare, reorganizare sau lichidare a instituțiilor de stat de învățământ superior universitar și le înainteză spre aprobare Președintelui Republicii Moldova;

c) examinează și înainteză propuneri de înființare, reorganizare sau lichidare a instituțiilor de cercetări științifice, a instituțiilor de perfecționare a cadrelor și le prezintă spre aprobare Președintelui Republicii Moldova.

(8) Președintele Republicii Moldova decide asupra propunerilor Guvernului privind înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ superior universitar, precum și a instituțiilor de cercetări științifice și a instituțiilor de perfecționare a cadrelor.

(9) Președintele Republicii Moldova aprobă prin decret statutul instituției de stat de învățământ de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Articolul 41. Ministerul Educației

(1) Ministerul Educației este organul central al administrației publice în domeniul învățământului.

(2) Ministerul Educației își coordonează activitatea cu ministerele și departamentele de resort în domeniul învățământului secundar profesional mediu de specialitate, al învățământului superior, postuniversitar, al învățământului pentru adulți și al perfecționării și recalificării cadrelor.

(3) Ministerul Educației își exercită funcțiile de control asupra respectării legislației învățământului prin intermediul inspecției școlare de stat, instituite în cadrul ministerului. Regulamentul inspecției școlare de stat, se aprobă de Guvern.

(4) Pentru exercitarea atribuțiilor, Ministerul Educației poate constitui comisii sau consilii consultative de experți, alcătuite pe criterii de prestigiu profesional și moral.

(5) Ministerul Educației are, în principal, următoarele competențe:

a) elaborează strategia și promovează politica de stat în sfera învățământului, participă la elaborarea și promovarea politicii de stat în problemele copiilor și tineretului;

- b) promovează politica lingvistică de stat, exercită controlul asupra respectării legislației privind funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) elaborează strategia și dirijează executarea planurilor de dezvoltare continuă a bazei tehnico-materiale a tuturor tipurilor de instituții de instruire și educație din subordine;
- d) elaborează standardele educaționale de stat și controlează realizarea lor;
- e) organizează și coordonează activitatea de elaborare a programelor și planurilor de învățământ, a manualelor și altor materiale didactice;
- f) stabilește, în colaborare cu alte ministere, departamente și cu autoritățile administrației publice locale, rețeaua școlară, tipurile instituțiilor de învățământ;
- g) participă la elaborarea planurilor de admitere în instituțiile de învățământ subordonate și nomenclatorului de meserii și specialități;
- h) propune autorității administrației publice centrale responsabile pentru elaborarea și promovarea politicii naționale în domeniul muncii cotele de admitere în instituțiile de învățământ privat și în cele de stat din subordine;
- i) evaluează și acreditează instituțiile de învățământ, de perfecționare și de recalificare a cadrelor din domeniu;
- j) evaluează cadrele didactice și organizează perfecționarea și recalificarea lor;
- k) propune candidaturi pentru distincții guvernamentale;
- l) coordonează, împreună cu alte ministere și departamente, activitatea de cercetare științifică din instituțiile subordonate de învățământ superior și de cercetare;
- m) elaborează, împreună cu Ministerul Finanțelor, normativele și modul de finanțare de către stat a sistemului de învățământ;
- n) determină, în comun cu Ministerul Economiei și cu alte ministere de resort, modul și condițiile de remunerare a cadrelor didactice și altor categorii de personal din instituțiile de învățământ;
- o) coordonează activitatea financiară a instituțiilor de învățământ subordonate;
- p) încheie, din împuternicirea Guvernului, acorduri de colaborare în domeniul învățământului și științelor, educației, întreține relații de colaborare cu ministerele și instituțiile de resort din străinătate;
- r) numește și concediază directorii instituțiilor de învățământ de stat special, secundar profesional, liceal, precum și directorii instituțiilor de învățământ de stat de subordonare republicană;
- s) avizează conferirea titlurilor didactice de profesor universitar și de conferențiar universitar (docent);

t) elaborează și aprobă regulamentul-tip al instituțiilor de învățământ preuniversitar, mediu de specialitate și statutul-tip al instituțiilor de învățământ superior;

u) coordonează activitatea de tutelă și curatelă;

v) echivalează actele de studii referitoare la învățământul preuniversitar, mediu de specialitate și superior;

x) determină politica în sfera pregătirii cadrelor științifice prin elaborarea planului de înmatriculare la studii superioare de doctorat în cadrul învățământului superior.

(6) Specialiștii ministerului, conform nomenclatorului se numesc în funcție de către ministru, prin concurs, pe baza criteriilor de competență profesională stabilite printr-un regulament aprobat de Guvern.

(7) Specialiștii ministerului sînt atestați o dată la 5 ani, conform criteriilor stabilite prin regulament aprobat de Guvern.

Articolul 42. Competența altor ministere și departamente

Ministerele și departamentele de resort:

a) elaborează direcțiile principale ale învățământului de specialitate, standardele educaționale de stat și controlează realizarea lor;

b) organizează perfecționarea și recalificarea specialiștilor din ramura respectivă;

c) asigură finanțarea instituțiilor de învățământ din subordine și dezvoltarea bazei lor tehnico-materiale.

Articolul 43. Direcțiile de învățământ

(1) Organe specializate de conducere a învățământului sînt direcțiile de învățământ, care funcționează în raioane și municipii.

(2) Structura direcțiilor de învățământ se stabilește de Guvern, la propunerea Ministerului Educației.

(3) Directorul general al direcției de învățământ este propus de către autoritatea administrației publice locale, pe baza criteriului de competență profesională și managerială, și este numit în funcție prin ordinul ministrului educației.

(4) În cadrul direcției de învățământ funcționează o inspecție școlară , în baza unui regulament, aprobat de Ministerul Educației.

(5) Inspectorii școlari de specialitate și metodiștii se numesc în funcție de către directorul general al direcției de învățământ, prin concurs, pe baza criteriilor de competență profesională.

(6) Inspectorii școlari au acces la toate instituțiile de învățământ din teritoriu.

(7) În fiecare centru raional, oraș (municipiu) funcționează cabinete metodice, centre metodico-psiopedagogice, servicii psihologice, inspectorate pentru protecția copilului și comisii medico-psiopedagogice, subordonate direcțiilor de învățământ. Structura și atribuțiile acestor unități se stabilesc prin regulamente aprobate de Guvern.

Articolul 44. Competențele direcțiilor de învățământ

Direcțiile de învățământ:

a) asigură, în raza lor teritorială, respectarea legislației învățământului și promovarea politicii statului în domeniul învățământului;

b) asigură conlucrarea instituțiilor de învățământ din subordine cu autoritatea administrației publice locale și cu Ministerul Educației;

c) supraveghează funcționarea rețelei de învățământ preuniversitar și exercită inspecția școlară;

d) organizează implementarea a noi planuri de învățământ, programe de studii și metodologii didactice în procesul instructiv-educativ;

e) organizează asigurarea didactico -metodică a instituțiilor de învățământ și acordă cadrelor didactice asistență metodică;

f) organizează și coordonează activitatea de optimizare a rețelei instituțiilor de învățământ preuniversitar din subordine, contribuie la finanțarea acestora și la dezvoltarea bazei lor tehnico-materiale;

g) coordonează activitatea de tutelă și curatelă;

h) asigură, în comun cu autoritățile administrației publice locale, crearea unor condiții adecvate de activitate cadrelor didactice și elevilor, protecția socială a acestora;

i) organizează activitatea de perfecționare a cadrelor didactice;

j) coordonează organizarea examenelor de absolvire din instituțiile de învățământ și a concursurilor (olimpiadelor) școlare;

k) asigură, în comun cu autoritățile administrației publice locale, școlarizarea obligatorie a elevilor în vîrstă de pînă la 16 ani;

l) numesc și concediază directorii instituțiilor de învățământ de stat preșcolar, primar, gimnazial, complementar (extrașcolar), artistic și sportiv din subordine, cu consultarea prealabilă a autorităților publice locale de nivel corespunzător.

Articolul 45. Competențele autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale au în domeniul învățământului, în principal, următoarele competențe:

a) supraveghează respectarea legislației învățământului în teritoriu;

b) țin evidența copiilor de vîrstă școlară obligatorie și asigură școlarizarea lor pînă la vîrsta de 16 ani;

c) pot asigura protecția socială a cadrelor didactice din instituțiile de învățămînt (repartizarea de spațiu locativ, acordarea de facilități, conform legislației în vigoare, etc.);

d) stabilesc amplasarea și țin evidența instituțiilor de învățămînt privat din teritoriu;

e) țin evidența și organizează tutela minorilor orfani sau fără susținători legali, precum și adopția acestora sau repartizarea lor în case de copii, școli de tip internat sau în plasament familial;

f) asigură plasarea în cîmpul muncii a absolvenților orfani, precum și a persoanelor cu handicap psihic, fizic sau de altă natură;

g) acordă ajutor material și de alt fel familiilor cu copii preșcolari și copii cuprinși în învățămîntul obligatoriu, în modul stabilit;

h) asigură transportul gratuit al elevilor la și de la instituțiile de învățămînt în localitățile rurale, la distanțe ce depășesc 3 km;

i) organizează asistența medicală gratuită și alimentația copiilor, odihna și reconfortarea elevilor și studenților în timpul vacanțelor

Articolul 46. Organele administrative și consultative

(1) În sistemul de învățămînt funcționează următoarele organe administrative și consultative:

a) la nivel republican:

Consiliul (Colegiul) Ministerului Educației, prezidat de ministru. Membrii Colegiului sînt numiți prin hotărîre a Guvernului;

b) la nivel local:

consiliul de administrație al direcției raionale, municipale de învățămînt, prezidat de directorul general al direcției de învățămînt și format din directorul general al direcției, directorii generali adjuncți, șeful inspecției școlare, contabilul șef și șeful cabinetului metodic;

consiliul consultativ al direcției raionale, municipale de învățămînt, aprobat de comitetul executiv respectiv și format din directori de unități de învățămînt, alte cadre didactice de prestigiu și reprezentanți ai părinților, ai administrației publice locale și unităților economice;

c) în instituțiile de învățămînt preuniversitar:

consiliul profesoral al instituției de învățămînt, format din cadrele didactice și prezidat de director;

consiliul de administrație al instituției de învățământ, format din director, directorii adjuncți, contabilul-șef, cadrele didactice alese de consiliul profesoral, reprezentanții părinților, ai autorității administrației publice locale, elevi (în licee și școli profesionale). Directorul instituției de învățământ este președintele consiliului de administrație;

d) în instituțiile de învățământ mediu de specialitate (colegii):

consiliul profesoral al colegiului;

consiliul de administrație al colegiului;

e) în instituțiile de învățământ superior:

senatul universitar al instituției de învățământ, prezidat de rector;

biroul senatului universitar, alcătuit din rector, prorectorii și secretarul științific;

consiliul de administrație al universității;

consiliul facultății, prezidat de decan;

consiliul științific al departamentului, prezidat de directorul departamentului;

(2) Structura și atribuțiile organelor din instituțiile de învățământ superior sînt stabilite prin Carta universitară, iar ale celor din instituțiile de învățământ preuniversitar - prin statutul unităților respective.

(3) Studenții la ciclul licență, studenții la ciclul masterat și studenții la ciclul doctorat sînt reprezentanți în senatul universitar, consiliul facultății, consiliul de administrație al instituției de învățământ în proporție de nu mai puțin de 1/5, dar nu mai mult de ¼ din numărul membrilor acestora.

(4) Elevii și părinții pot constitui consilii care funcționează în conformitate cu statutul instituției de învățământ.

(5) Ministerul Educației, direcțiile de învățământ organizează periodic congrese și conferințe cu rol consultativ și metodic ale cadrelor didactice.

Articolul 47. Administrarea instituțiilor de învățământ preuniversitar și mediu de specialitate

(1) Instituțiile de învățământ preuniversitar funcționează în conformitate cu prevederile prezentei legi și poartă răspundere de realizarea standardelor educaționale de stat, de apărarea drepturilor copiilor și personalului, precum și de ocrotirea vieții și sănătății elevilor.

(2) Activitatea instituțiilor de învățământ preuniversitar este reglementată prin statut, elaborat în baza unui statut-tip și aprobat de organul ierarhic superior de conducere a învățământului.

(3) Instituția de învățământ preuniversitar are, în principal, următoarele competențe:

- a) determină tehnologiile educaționale adecvate;
- b) stabilește modalitățile de evaluare și control al procesului de învățământ;
- c) elaborează statutul instituției și regulamentul de ordine interioară;

d) numește și concediază, în condițiile legii, cadrele didactice din instituțiile de învățământ de stat, după coordonarea prealabilă cu direcția de învățământ - în cazul instituțiilor de învățământ de subordonare locală și, respectiv, cu Ministerul Educației - în cazul instituțiilor de învățământ de stat special, secundar profesional, precum și al celor de subordonare republicană;

e) numește și concediază, în condițiile legii, personalul auxiliar;

f) contribuie la dezvoltarea bazei tehnico-materiale și didactice, la utilizarea rațională a acesteia.

(4) În funcție de nivelul de învățământ realizat, instituțiile de învățământ preuniversitar se clasifică astfel:

grădinița de copii (vârsta de 5 - 7 ani);

școala primară (clasele I - IV);

gimnaziul (clasele V - IX);

liceul (clasele X - XII (XIII));

(5) În cazul în care școala primară și gimnaziul funcționează cu administrație unică, instituția de învățământ se va numi gimnaziu, iar în cazul funcționării cu administrație unică a școlii primare, gimnaziului și liceului, instituția de învățământ se va numi liceu. Gimnaziul și liceul pot funcționa ca instituții de învățământ de circumscripție pentru elevii din două sau mai multe localități.

(6) Instituțiile de învățământ preuniversitar de stat sînt subordonate Ministerului Educației și autorităților administrației publice locale. Supravegherea și controlul asupra activității instituțiilor de învățământ preuniversitar privat se efectuează de către Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale în condițiile legii.

(7) Instituțiile de învățământ preuniversitar sînt conduse de directori, care își exercită funcțiile de conducere în comun cu consiliul profesoral și consiliul de administrație.

(8) Directorii instituțiilor publice de învățământ preuniversitar sînt numiți în funcție prin concurs pentru o perioadă de 5 ani. La expirarea perioadei de 5 ani, funcția de director este declarată vacantă.

(9) Instituțiile de învățământ preuniversitar pot stabili relații de colaborare și contacte directe cu instituții de învățământ similare din afara republicii, conform legislației în vigoare.

(10) Pentru copiii orfani sau pentru cei fără tatori legali funcționează case de copii și școli de tip internat.

(11) Instituțiile publice de învățămînt mediu de specialitate sînt conduse de directori, numiți în funcție prin concurs de către ministerele de resort pentru o perioadă de 5 ani. La expirarea perioadei de 5 ani, funcția de director este declarată vacantă.

(12) Directorii instituțiilor private de învățămînt preuniversitar și ai instituțiilor private de învățămînt mediu de specialitate, inclusiv cooperatist, sînt numiți în funcție de către consiliul de fondatori al instituției de învățămînt respective, prin coordonare cu Ministerul Educației, în condițiile prezentei legi.

Articolul 48. Administrarea instituției de învățămînt superior

(1) Instituția de învățămînt superior cuprinde facultăți, departamente, catedre, laboratoare și alte unități (secții) de cercetare științifică, de proiectare și microproducție.

(2) La instituția de învățămînt superior se pot afilia colegii și licee (clasele X - XII). Colegiul poate fi și unitate funcțională a instituției de învățămînt superior.

(3) Instituția de învățămînt superior universitar este condusă de senatul universitar, prezidat de rector; facultatea - de consiliul facultății, prezidat de decan; departamentul - de consiliul științific, prezidat de director; catedra - de șeful de catedră. Conducerea operativă a instituției de învățămînt superior universitar este asigurată de biroul senatului universitar.

(4) Rectorii instituțiilor de stat de învățămînt superior sînt aleși pe bază de concurs de senatul instituțiilor, cu excepția rectorului instituției de învățămînt de pe lîngă Președintele Republicii Moldova, rectorilor instituțiilor de învățămînt superior subordonate Ministerului Afacerilor Interne, Ministerul Apărării și Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, care sînt numiți în funcție de către autoritățile respective. Rectorii tuturor instituțiilor de stat de învățămînt superior sînt confirmați în post de către Guvern, cu excepția rectorului instituției de învățămînt de pe lîngă Președintele Republicii Moldova, care este numit în funcție prin decret al Președintelui Republicii Moldova.

(5) Funcționarea instituțiilor de învățămînt superior este reglementată prin Carta universitară, adoptată de senatul universitar.

(6) Rectorii instituțiilor de învățămînt superior pot organiza consiliul rectorilor, organ cu funcții consultative.

Articolul 49. Autonomia universitară

(1) Instituțiile de învățămînt superior de stat dispun de statut de autonomie universitară.

(1¹) Autonomia universitară constă în dreptul comunității universitare de a se organiza și a se autogestiona (domeniile conducerii, structurării și funcționării instituției), de a-și exercita libertățile academice fără nici un fel de ingerințe ideologice, politice sau religioase, de a-și asuma un ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu politicile

și strategiile naționale ale dezvoltării învățământului superior și postuniversitar.

(2) Autonomia universitară vizează domeniile conducerii, structurării și funcționării instituției, activității didactice și de cercetare științifică, administrării și finanțării și se realizează, în principal, în:

- a) organizarea, desfășurarea și perfecționarea procesului de învățământ și de cercetare științifică;
- b) stabilirea specializărilor;
- c) elaborarea planurilor de studii și a programelor analitice în conformitate cu standardele educaționale de stat;
- d) organizarea admiterii candidaților la studii, ținând cont de criteriile specifice profilului instituției de învățământ superior de stat;
- e) selectarea și promovarea cadrelor didactice și ale celorlalte categorii de personal;
- f) stabilirea criteriilor de evaluare a activității didactice și științifice;
- g) acordarea de titluri didactice;
- h) eligibilitatea tuturor organelor de conducere, prin vot secret;
- i) rezolvarea problemelor sociale ale studenților și personalului;
- j) asigurarea ordinii și disciplinei în spațiul universitar;
- k) găsirea surselor suplimentare de venituri;
- l) stabilirea relațiilor de colaborare cu diverse instituții de învățământ și științifice, centre și organizații din republică și din străinătate.

(3) În plan financiar, autonomia universitară se realizează prin:

- a) desfășurarea activității în condiții de autogestiune pe principii de nonprofit, în modul stabilit de Guvern;
- b) administrarea resurselor financiare prin conturi bancare, inclusiv a transferurilor din bugetul de stat;
- c) utilizarea resurselor disponibile pentru desfășurarea activității statutare, conform propriilor decizii;
- d) acumularea veniturilor proprii din taxe, servicii acordate, lucrări executate și din alte activități specifice, conform nomenclatorului serviciilor prestate aprobat de Guvern;
- e) stabilirea, în coordonarea cu organul erarhic superior, a cuantumului taxelor pentru studiile de bază de contract și pentru serviciile acordate și lucrările executate contra plată, întru asigurarea realizării scopurilor și obiectivelor statutare;

f) administrarea imobilelor, a fondurilor fixe și a întregului patrimoniu gestionat și asigurarea condițiilor optime de dezvoltare a bazei materiale a instituției;

g) utilizarea patrimoniului și a drepturilor aferente pentru realizarea scopurilor statutare ale instituției de învățământ superior de stat;

h) posibilitatea de a crea, cu acordul fondatorului, instituții publice: instituții de cercetare și inovare, centre experimentale și didactice, clinici universitare, spitale universitare, stațiuni și terenuri didactice, incubatoare universitare de afaceri, cluburi sportive și studiouri de creație. Instituțiile respective desfășoară activități cu caracter necomercial, urmînd strict principiul nonprofit.

Articolul 50. Evaluarea în învățământ

(1) Evaluarea sistemului de învățământ și a procesului de învățământ se asigură de Ministerul Educației, de ministerele care au în subordine instituții de învățământ, de organele locale de conducere a învățământului, în baza unui regulament, aprobat prin ordin al ministrului.

(2) Ministerul Educației asigură evaluarea periodică a nivelului de pregătire profesională și metodică a cadrelor didactice și de conducere din învățământ.

(3) Evaluarea rezultatelor educaționale se face în mod obligatoriu la fiecare nivel de învățământ, în conformitate cu obiectivele și finalitățile programelor de studii.

(4) Instituția de învățământ este autonomă în alegerea modului și a formelor de verificare pe parcurs a cunoștințelor elevilor.

(5) Cadrele didactice și de conducere din instituțiile de învățământ preuniversitar de stat sînt evaluate o dată la 5 ani.

(6) Evaluarea cadrelor didactice și de conducere se efectuează conform criteriilor stabilite de Ministerului Educației, la baza cărora se pune competența profesională, calitatea activității didactice, pregătirea metodică-pedagogică și psihologică, competențele de evaluare a rezultatelor educaționale.

(7) Rezultatele evaluării constituie temei pentru acordarea de grade didactice, stabilirea salariilor și sporurilor la salariu, precum și pentru eliberarea din funcție.

Articolul 51. Rapoartele de activitate

(1) Direcția raională (municipală) de învățământ elaborează, la sfîrșitul fiecărui an școlar, un raport de activitate privind starea învățământului din teritoriu care se prezintă Ministerului Educației și Tineretului și autorității administrației publice locale.

(2) Rectorul instituției de învățământ superior elaborează, la sfîrșitul fiecărui an universitar, un raport de activitate a instituției de învățământ, pe care îl prezintă Ministerului Învățământului.

(3) Ministerul Educației prezintă anual Guvernului un raport de activitate privind

starea sistemului de învățământ și direcțiile de dezvoltare a învățământului.

(4) Rapoartele de activitate anuale se dau publicității.

Capitolul IV

PERSONALUL DIN ÎNVĂȚĂMÎNT. ELEVII, STUDENȚII ȘI PĂRINȚII. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE LOR.

Articolul 52. Personalul din învățământ

Personalul din învățământ este format din cadre didactice, cadre științifice, cadre didactice auxiliare și personalul administrativ.

Articolul 53. Cadrele didactice

(1) În învățământul preuniversitar cadre didactice sînt:

- a) educatorul în învățământul preșcolar, primar și special;
- b) metodistul în învățământul preșcolar;
- c) logopedul în învățământul preșcolar, primar și special;
- d) psihologul școlar în învățământul preuniversitar;
- e) învățătorul în învățământul primar (clasele I- IV) ;
- f) profesorul în învățământul secundar (gimnazial, liceal, profesional);
- g) instructorul, maestrul-instructor în învățământul secundar profesional;
- h) pedagogul social în căminele de elevi.

(2) În învățământul mediu de specialitate cadre didactice sînt:

- a) pedagogul social în căminele de elevi din colegii;
- b) maestrul-instructor în învățământul mediu de specialitate;
- c) psihologul în învățământul mediu de specialitate;
- d) metodistul în învățământul mediu de specialitate;
- e) profesorul în învățământul mediu de specialitate.

(3) În învățământul superior cadre didactice sînt:

- a) pedagogul social în căminele de studenți;

- b) asistentul universitar;
- c) lectorul universitar;
- d) lectorul superior universitar;
- e) conferențiarul universitar (docentul);
- f) profesorul universitar.

(4) În învățământul complementar cadre didactice sînt:

- a) metodistul;
- b) educatorul;

(5) Condițiile de ocupare a funcțiilor didactice din învățământ se stabilesc de Ministerului Educației.

(5¹) Nu pot ocupa funcții didactice, științifice, didactice auxiliare și administrative în învățământ persoanele cu antecedente penale, inclusiv stinse, care au săvîrșit infracțiuni contra minorilor, sănătății publice sau conviețuirii sociale.

(6) Norma didactică a cadrelor din învățământ se stabilește de Guvern, la propunerea Ministerului Educației, în comun cu Ministerul Economiei și cu alte ministere de resort.

(7) Salarizarea cadrelor didactice se efectuează în modul, condițiile și mărimile prevăzute de Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

(8) Pentru grad didactice superior se acordă un spor la salariu de 50 % față de salariul funcției, pentru gradul întâi - de 40 %, pentru gradul al doilea - de 30 %.

(9) Absolvenții instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate care se angajează conform repartizării în instituții de învățământ din mediul rural în primii 3 ani de activitate beneficiază de:

a) locuință gratuită, acordată de autoritatea administrației publice locale pentru perioada de activitate în localitatea respectivă. În cazul în care autoritatea administrației publice locale nu poate oferi tînărului specialist o locuință corespunzătoare, acestuia i se vor acoperi cheltuielile pentru închiriere a locuinței;

b) o indemnizație unică în mărime de:

30 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior universitar, care se achită după cum urmează:

- 7 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

- 10 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

- 13 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

24 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate, care se achită după cum urmează:

- 6 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

- 8 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

- 10 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

c) compensarea lunară a costului a 30 kW de energie electrică și asigurarea gratuită, în fiecare an, cu un metru cub de lemne și o tonă de cărbuni, iar în cazul încălzirii cu gaze – compensarea costului unui metru cub de lemne și a unei tone de cărbuni;

d) majorarea, începând cu 1 ianuarie 2005, cu 20% a salariilor tarifare ale tinerilor specialiști din domeniul învățământului, angajați în mediul rural în anii 2002, 2003, 2004, inclusiv în satele ce intră în componența municipiilor Chișinău (Băcioi, Brăila, Condița, Ghidighici, Trușeni, Bubuieci, Bîc, Humulești, Budești, Colonița, Cruzești, Tohatin, Ciorescu, Grătiești, Hulboaca, Stăuceni) și Bălți (Elizaveta, Sadovoe).

Articolul 54. Pregătirea, perfecționarea și recalificarea cadrelor didactice

(1) Formarea cadrelor didactice este prioritară și anticipează dezvoltarea învățământului.

(2) Formarea cadrelor didactice se realizează în instituții de învățământ superior și în colegii, după planuri de învățământ care cuprind discipline de pregătire teoretică și practică în domeniile pedagogiei, psihologiei și metodicii de specialitate.

(3) Absolvenții instituțiilor de învățământ superior de alt profil decât cel pedagogic pot profesa în învățământ numai dacă au efectuat pregătirea prin disciplinele prevăzute la alin. 2.

(4) Pentru cadrele didactice statul asigură posibilități de perfecționare a pregătirii de specialitate, metodice și psihopedagogice sau de recalificare profesională în vederea obținerii de grade și categorii de calificare.

(5) Perfecționarea și recalificarea tuturor cadrelor didactice și a personalului de conducere se realizează, de regulă la facultățile instituțiilor de învățământ superior sau în alte instituții, acreditate în modul stabilit de lege.

(6) Perfecționarea de specialitate, metodică și psihopedagogică a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, precum și pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice de conducere și inspectare, este organizată și coordonată de Ministerului Educației.

(7) Perfecționarea cadrelor didactice din învățământul superior se efectuează prin învățământ postuniversitar, stagii și programe de specializare, de cercetare științifică și prin alte programe, realizate în republică sau în străinătate.

(8) Perfecționarea cadrelor didactice este obligatorie și se realizează cel puțin o dată la 5 ani, avîndu-se drept obiectiv racordarea permanentă a nivelului de calificare la renovarea conceptuală, metodologică, curriculară și tehnologică a învățămîntului.

(9) Recalificarea sau specializarea cadrelor didactice se face în funcție de cerințele sistemului de învățămînt și de opțiunile individuale.

(10) Cadrele didactice și de conducere pot solicita din proprie inițiativă acordarea de grade didactice și manageriale. Modul de acordare a gradelor didactice și manageriale se stabilește de Ministerul Educației.

Articolul 55. Drepturile cadrelor didactice

Cadrele didactice au dreptul:

a) să aleagă programele de studii, formele și metodele de predare, manualele și materialele didactice aprobate de Ministerul Educației, pe care le consideră adecvate realizării standardelor educaționale de stat;

b) să participe la alegerea democratică a reprezentanților lor în organele administrative și consultative ale instituției de învățămînt;

c) să li se includă în vechimea în muncă pedagogică activitatea didactică desfășurată în învățămîntul preuniversitar și mediu de specialitate, în cazul trecerii lor în învățămîntul superior;

d) să beneficieze de asigurarea preferențială cu spațiu locativ, de concedii de odihnă prelungite, de asistență medicală gratuită, de reduceri la plata pentru serviciile comunale, conform legislației în vigoare, iar în localitățile rurale - și de alte facilități prevăzute specialiștilor din gospodăria agricolă;

e) să li se acorde, pe bază de contract, concediu cu durata de pînă la 3 luni, cu păstrarea salariului, pentru elaborarea de manuale, lucrări metodice, monografii, la comanda Ministerului Educației.

Articolul 56. Obligațiile cadrelor didactice

Cadrele didactice sînt obligate:

a) să respecte în activitate normele de etică, să cultive, prin propriul exemplu, principiile morale de dreptate, echitate, umanism, generozitate, hărnicie, patriotism și alte virtuți;

b) să asigure buna desfășurare a procesului instructiv-educativ, însușirea temeinică a programelor de studii și dezvoltarea capacităților elevilor și studenților;

c) să asigure securitatea, vieții și ocrotirea sănătății copiilor în procesul de învățămînt;

d) să desfășoare procesul de educație și instruire în spiritul stimei față de familie,

părinți, adulți, al respectului față de valorile culturale și spirituale naționale și universale, să educe o atitudine grijulie față de mediul înconjurător;

e) să-și perfecționeze în permanență calificarea profesională, măiestria pedagogică;

f) să nu facă propagandă șovină, naționalistă, politică, religioasă, militaristă, aceasta fiind incompatibilă cu activitatea pedagogică;

g) să nu implice elevii în acțiuni de stradă (mitinguri, demonstrații, pichetări etc.).

Articolul 57. Drepturile elevilor și studenților

(1) În instituțiile de învățământ de toate gradele se respectă drepturile și libertățile elevilor și studenților. Sînt interzise pedepsele corporale, aplicarea sub orice formă a metodelor de violență fizică sau psihică.

(2) Elevii și studenții au, în principal, următoarele drepturi:

a) să-și expună liber opiniile, convingerile, ideile;

b) să aleagă tipul instituției de învățământ, programele de studii, aprobate de Ministerul Educației, la disciplinele opționale și facultative;

c) să fie asigurați, în modul stabilit, cu bursă, cămin, internat, manuale, asistență medicală, alimentație, cu serviciul de transport;

d) să fie aleși în componența unor organe administrative și consultative ale instituției de învățământ;

e) să beneficieze de concediu suplimentar plătit la locul de muncă, la săptămîină redusă de muncă și de alte facilități, prevăzute de legislație, în cazul cînd urmează studiile cu frecvență redusă.

(3) Elevii și studenții se bucură și de alte drepturi, consemnate în statutul instituției de învățământ.

(4) În vederea realizării dreptului la educație al elevilor și studenților care au nevoie de asistență socială, statul suportă, parțial sau integral, cheltuielile de întreținere în perioada de școlaritate. Categoriile de persoane care sînt în drept să beneficieze de un atare ajutor, precum și formele și mărimea acestuia, sînt stabilite de Guvern.

(5) Statul suportă, parțial sau integral, cheltuielile de întreținere a elevilor și studenților care au nevoie de protecție socială și ajutor, inclusiv a celor din școlile de tip sanatorial sau de tip familie, conform normativelor în vigoare.

(6) Statul creează persoanelor dotate condiții favorabile pentru studii în republică sau peste hotare. Categoria respectivă de persoane este stabilită de o comisie, desemnată de ministerele de resort.

Articolul 58. Obligațiile elevilor, studenților și absolvenților

(1) Elevii sînt datori să urmeze învățămîntul obligatoriu și să îndeplinească cerințele statutului instituției de învățămînt, să însușească materiile prevăzute de programele de studii, să frecventeze orele de clasă.

(2) Pentru absolvenții instituțiilor de învățămînt superior și mediu de specialitate este obligatorie cunoașterea limbii de stat în limitele programei instituțiilor respective.

(3) Dacă absolventul care și-a făcut studiile în bază de contract refuză să se prezinte la serviciu sau suspendă activitatea, pînă la expirarea termenului de 5 ani, în organizația sau întreprinderea de care a fost recomandat pentru instruire, el este obligat să restituie cheltuielile de studii.

(4) Elevii și studenții au și alte îndatoriri, consemnate în regulamentul de ordine interioară al instituției de învățămînt.

(5) Încălcarea de către studenți a regulamentului de ordine interioară al instituției de învățămînt superior atrage sancționarea lor, pînă la exmatriculare.

Articolul 59. Ocrotirea sănătății în instituțiile de învățămînt

Instituțiile medicale ale Ministerului Sănătății și instituțiile medicale departamentale asigură efectuarea întregului complex de măsuri în vederea ocrotirii sănătății preșcolarilor, elevilor și studenților, precum și a personalului didactic din sistemul de învățămînt.

Articolul 60. Drepturile și obligațiile părinților

(1) Părinții sau tutorii au dreptul:

- a) să aleagă pentru copii instituțiile de învățămînt și limba de instruire;
- b) să ceară respectarea în școală a drepturilor și libertăților copilului;
- c) să ia cunoștință de mersul și conținutul procesului de învățămînt, precum și de rezultatele evaluării elevilor;
- d) să instruiască în familie copilul, asigurîndu-i posibilitatea de a obține studiile corespunzătoare unui anumit nivel de învățămînt;
- e) să fie aleși în componența unor organe administrative și consultative ale instituției de învățămînt.

(2) Părinții sau tutorii sînt obligați:

- a) să asigure încadrarea copilului într-o formă de învățămînt obligatoriu (de stat sau privat) ori să realizeze instruirea lui în familie;
- b) să asigure educația copilului în familie și să-i creeze condiții adecvate pentru studii, dezvoltare a aptitudinilor, activitate extrașcolară și de autoinstruire.

(3) Părinții sau tutorii care nu contribuie la educație și instruirea copilului sînt pasibili de răspundere, în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul V

FINANȚAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT.

BAZA LUI TEHNICO-MATERIALĂ

Articolul 61. Finanțarea sistemului de învățămînt

(1) Învățămîntul se finanțează în mod prioritar. Sursa principală de finanțare a sistemului de învățămînt de stat o constituie mijloacele bugetare. Instituțiile de învățămînt primar și secundar general se finanțează în bază de cost standard per elev, cu utilizarea coeficienților de ajustare în modul stabilit de Guvern.

(2) Statul garantează alocarea anuală de mijloace bugetare pentru învățămînt în proporție de cel puțin 7 % din produsul intern brut, inclusiv mijloace valutare, și asigură protecția articolelor de cheltuieli de la buget. **suspendată**

(4) Instituțiile din sistemul învățămîntului de stat pot beneficia și de alte surse legate de finanțare, cum ar fi:

a) mijloacele provenite din pregătirea, perfecționarea și recalificarea cadrelor, din lucrările de cercetare științifică realizate pe bază de contract;

b) veniturile provenite din comercializarea articolelor confecționate în procesul de învățămînt (în gospodăria didactice, ateliere experimentale etc.), precum și din arendarea localurilor, construcțiilor, echipamentelor;

c) donațiile și veniturile provenite din colaborarea (cooperarea) internațională, precum și donațiile de la persoane fizice și juridice.

d) venituri din plata pentru chirie în căminele instituțiilor de învățămînt.

(5) Învățămîntul poate fi sprijinit de societăți și asociații profesionale și de patronat.

(6) Unitățile de învățămînt profesional de stat pot beneficia de finanțare din contul mijloacelor alocate de agenții economici, precum și din surse nebugetare și surse particulare. Alocațiile nebugetare, indiferent de mărimea acestora, nu pot condiționa reducerea mijloacelor bugetare alocate pentru învățămîntul profesional.

(7) Statul asigură finanțarea prioritară a investigațiilor științifice, organizate în învățămînt.

(8) Mijloacele bugetare alocate pentru învățămînt și veniturile instituțiilor instructiv-educative provenite din surse legale sînt intangibile.

(10) Instituția de învățămînt de stat gestionează în modul stabilit mijloacele financiare alocate și disponibile, are bilanț independent și conturi trezoreriale în Trezoreria de Stat.

(11) Instituția de învățămînt superior de stat este o unitate cu autonomie financiară

care activează în condițiile art. 49.

Articolul 62. Baza tehnico-materială a sistemului de învățământ

(1) Baza tehnico-materială a sistemului de învățământ se constituie din clădiri, instalații inginerești, biblioteci, laboratoare, ateliere, clinici, terenuri, gospodării didactice, școli sau grădinițe de aplicație, echipamente, mijloace de transport, utilaje și alte mijloace tehnico-materiale prevăzute de normative.

(2) Dezvoltarea bazei tehnico-materiale se realizează, din contul mijloacelor bugetare și al mijloacelor instituțiilor de învățământ.

(3) Statul asigură în mod prioritar dezvoltarea bazei tehnico-materiale a sistemului de învățământ, utilizarea instituțiilor de învățământ la nivelul standardelor mondiale, construcția de clădiri pentru învățământ și educație, de complexe sportive și de recreație, de spații locative pentru cadrele didactice, de cămine pentru elevi și studenți.

(4) Ministerele, departamentele, agenții economici și autoritățile administrației publice locale au dreptul să transmită instituțiilor de învățământ utilaje, instalații, aparate, mijloace de transport, spații locative, terenuri etc. cu titlu de sponsorizare sau de acoperire a cheltuielilor pentru pregătirea și perfecționarea profesională a specialiștilor și pentru alte servicii.

(5) Se interzice înstrăinarea și transmiterea edificiilor, construcțiilor și terenurilor aferente, care aparțin instituțiilor de învățământ, în alte scopuri decât cele pentru instruire, educație și luminarea culturală.

(6) Instituțiile de învățământ sînt scutite de obligația de a repartiza autorităților administrației publice locale o parte din spațiul locativ construit din mijloacele proprii.

(7) Instituțiile de învățământ nu pot da în arendă localurile care le aparțin, decât cu acordul organelor de conducere a învățământului.

(8) În corespundere cu numărul de locuri disponibile în spațiile de studii și în cămine, se planifică, potrivit normativelor stabilite, efectivele de copii și elevi.

Capitolul VI

RELAȚII EXTERNE ÎN SISTEMUL

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Articolul 63. Cooperarea internațională

(1) Cooperarea internațională în domeniul învățământului se efectuează în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

(2) Ministerul Educației are dreptul de a stabili relații și de a incheia acorduri bilaterale de colaborare, de a participa la proiecte și manifestări internaționale în domeniul învățământului și cercetării științifice.

Articolul 64. Studiile în străinătate

(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul la studii în străinătate în baza unor acorduri interstatale și interguvernamentale sau interministeriale de colaborare, precum și în baza unor contracte individuale cu instituții de învățământ din străinătate, și prin sistemul creditelor transferabile de studii.

(2) Persoanele trimise la studii în străinătate în baza acordurilor de colaborare beneficiază de facilități prevăzute de Guvern.

(3) Cetățenii Republicii Moldova, absolvenți ai instituțiilor de învățământ din străinătate, se bucură, la încadrarea în muncă, de drepturi egale cu absolvenții instituțiilor de învățământ de același grad din Moldova.

Articolul 65. Drepturile și obligațiile elevilor și studenților străini

(1) Cetățenii străini și apatrizii pot fi admiși în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, în baza:

a) convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) acordurilor interstatale, interguvernamentale și interministeriale, precum și a acordurilor dintre instituțiile de învățământ autorizate în modul stabilit;

c) contractelor individuale încheiate cu instituții de învățământ.

(2) Instruirea cetățenilor străini și apatrizilor se efectuează în limba de stat sau, la solicitarea candidaților, într-o altă limbă, în funcție de posibilitățile sistemului de învățământ.

(3) Cetățenii străini și apatrizii care studiază în Republica Moldova, cu excepția celor care beneficiază de burse din partea statului moldovenesc plătesc taxe de școlarizare, în modul stabilit de Guvern. Taxele de școlarizare pot fi achitate de către nerezidenții care sînt cetățeni străini și apatrizi în monedă națională/ și sau valută străină.

(4) Persoanele străine și apatrizii admiși la studii în Republica Moldova vor respecta Constituția ei.

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 66.

(1) Reformarea structural-sistemică a învățământului se va realiza în perioada de tranziție, pînă la 2005, în baza Programului de stat de dezvoltare a învățământului în Republica Moldova, aprobat de Parlament.

(2) Școlile medii de cultură generală (de 11 ani) își vor continua activitatea pînă la sfîrșitul perioadei de tranziție la noua structură a sistemului de învățământ. La oportunitatea

păstrării școlilor medii de cultură generală se va reveni în anul 2005.

(3) Școlile medii de cultură generală se vor reorganiza treptat fie în gimnazii, fie în licee, în raport de potențialul didactic și de baza lor tehnico-materială.

(4) În perioada de tranziție, absolvenții școlilor medii de cultură generală, ai școlilor medii tehnico-profesionale și ai tehnicurilor au acces la învățământul superior, pe bază de concurs.

(5) Până în anul 2005, colegiile pedagogice (școlile normale), transformându-se treptat în licee teoretice generale sau cu profil pedagogic, în colegii sau facultăți ale învățământului universitar, vor asigura, concomitent, cu universitățile, pregătirea de învățători pentru învățământul primar și de educatori pentru învățământul preșcolar.

Articolul 67.

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage, după caz, răspundere materială, disciplinară, contravențională sau penală, conform legislației.

(2) Nerespectarea de către părinți sau de tutori a prevederii prezentei legi privind asigurarea frecvenței școlare a elevilor în învățământul obligatoriu constituie contravenție și se sancționează conform legislației în vigoare.

(3) Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile altor legi privind determinarea și sancționarea contravențiilor, în domeniul învățământului.

Articolul 68.

Până la elaborarea legii respective, criteriile și modul de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ privat se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, în baza prezentei legi, pornind de la crearea bazei didactico-materiale suficiente și constituirea catedrelor respective cu specialiști de înaltă calificare.

Articolul 69.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Ministerul Educației, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, elaborează și prezintă Consiliului coordonator pentru reforma învățământului în Republica Moldova și Guvernului, spre aprobare, Programul de stat de dezvoltare a învățământului; aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) Se abrogă:

Legea R.S.S. Moldovenești nr. 324-IX din 24 decembrie 1975 cu privire la învățământul public (Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului R.S.S. Moldovenești, 1975, nr. 12, art. 140; 1980, nr. 2, art. 11; 1986, nr. 7, art. 66);

art. 3 al Ucazului Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești nr. 1788-XI din 31 martie 1987 cu privire la operarea unor modificări în unele acte legislative ale R.S.S.

Moldovenesti (Vestile Sovietului Suprem si ale Guvernului R.S.S. Moldovenesti, 1987, nr.4, art. 50).

PRESEDINTELE

PARLAMENTULUI Petru LUCINSCHI

Chisinau, 21 iulie 1995.

Nr. 547-XIII.